

GAZETA ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

EDITATĂ DE MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI ȘI COMITETUL UNIUNII SINDICATELOR DIN ÎNVĂȚĂMÎNT ȘI CULTURĂ

Anul XVII nr. 793

vineri 12 martie 1965

8 pagini 25 bani

UN VOT CU MARI SEMNIFICAȚII

Încă nu se iviseră zorii zilei de 7 martie când toate orașele și satele țării au prins viață: mii și mii de cetățeni se îndreptau spre secțiile de votare, dornici să fie printre cei dintâi care să-și dea votul candidaților Frontului Democrației Populare. Atmosfera sărbătorească, veselia și optimismul stăruiau pretutindeni, ca mărturie ale încrederii tuturor în candidații propuși.

Rezultatele alegerilor au confirmat aceasta. Întregul popor și-a dat votul candidaților Frontului Democrației Populare, celor care îl vor reprezenta ca deputați în Marea Adunare Națională a Republicii Populare Române și în sfaturile populare.

Ca de fiecare dată, s-au prezentat în fața urnelor muncitori, țărani, intelectuali, vîrstnici și tineri, femei și bărbați, oameni deosebiți între ei ca profesie și preocupări. În total 12.853.590 de cetățeni, aproape toți cei înscriși în listele electorale. Ziua alegerilor i-a înmăunuchiat pe toți, le-a unit gândurile spre un singur DA, rostit în favoarea candidaților F.D.P.

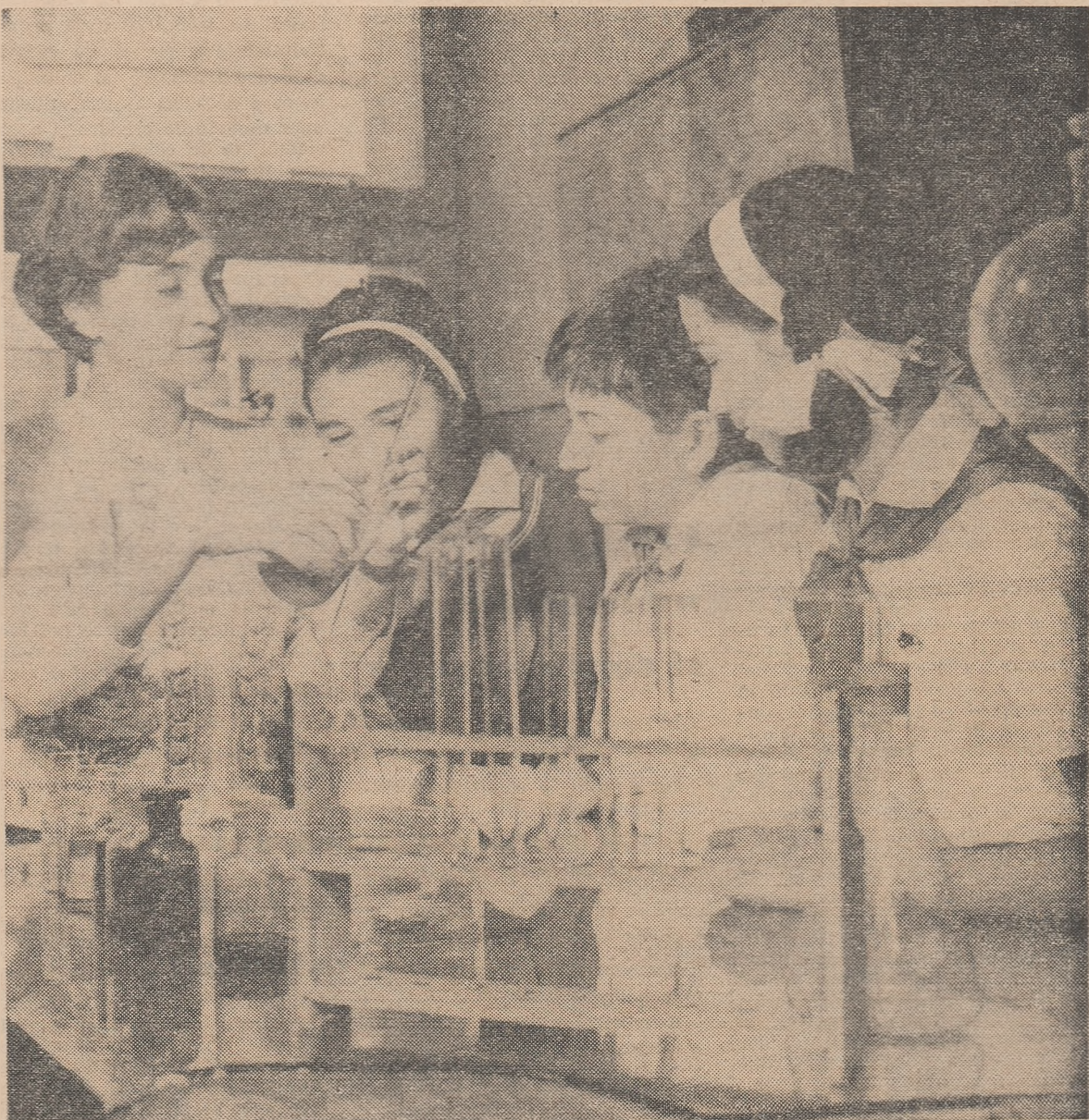
Un DA unanim, spus din suflet, cu conștiința că el înseamnă totul pentru bunăstarea și fericirea poporului, pentru înflorirea patriei, că el înseamnă adeziunea deplină la politica înțeleaptă a partidului, care a făcut să crească prestigiul R. P. Române în ochii întregii lumi prin marile înfăptuiri ce au avut loc în interesul maselor de la orașe și sate, prin acțiunile întreprinse pe plan internațional în favoarea păcii și prieteniei între popoare.

Printre milioanele de cetățeni care au votat în ziua alegerilor s-au aflat și zecile de mii de lucrători pe tărîmul învățămîntului — învățători, profesori, educatoare, directori de școli. S-au aflat și numeroși studenți și elevi veniți să-și exerceite pentru prima dată în viața lor dreptul de vot. Cu toții au spus DA pentru candidații Frontului Democrației Populare — pentru prosperitate, pentru viitorul senin al patriei, pentru continua dezvoltare a școlii noastre, pentru condiții de viață și de muncă mereu mai bune cadrelor didactice și elevilor. Cu toții au votat pe candidații F.D.P., convinși că aceștia îi vor reprezenta cu cinste în Marea Adunare Națională și în sfaturile populare, că vor exprima acolo propunerile lor, asigurînd astfel participarea întregului popor la conducerea treburilor de stat, la buna gospodărire a orașelor și satelor patriei.

Victoria deplină în alegeri a Frontului Democrației Populare constituie un imbold puternic la muncă rodnică, o chemare entuziastă la noi înfăptuiri, care să dea chip tot mai frumos patriei noastre, un conținut tot mai bogat vieții care pulsează pe cuprinsul ei. Te uiți peste ani și vezi viitorul cu certitudinea la care te îndreptățește prezentul: noi fabrici și uzine, noi școli și laboratoare de cercetare, noi cvartale de locuințe — toate înălțate la cuvîntul partidului, în numele unui singur ideal — cel mai înălțător dintre toate: făurirea unei vieți pline de belșug și fericire pentru toți cei ce muncesc.

Mîini harnice, întreprinzătoare și destoinice, minți ascuțite, capacități verificate în munca dusă ani în șir cu roade remarcabile au primit și de astă dată din partea maselor muncitoare mandatul de a le reprezenta astfel încît conducerea treburilor locale și centrale ale statului nostru să fie mereu la înălțimea sarcinilor mari ale desăvîrșirii construcției socialismului, să răspundă cerințelor epocii pe care o trăim.

În aceste zile poporul întreg sărbătorește victoria pe care au obținut-o în alegeri fiii lui cei mai buni. Spre ei se îndreaptă acum gândurile tuturor, cu convingerea că vor reprezenta cu cinste masele de milioane în marile foruri ale vieții de stat și obștești din patria noastră. Incredzători în capacitatea, în forța și entuziasmul acestor reprezentanți ai poporului, oamenii muncii de pretutindeni le urează succes deplin în realizarea sarcinii lor de mare răspundere, încredințîndu-i că le vor da tot sprijinul pentru a fi la înălțimea cerințelor deosebite ce le vor sta în față.

Lucrări practice în laboratorul de chimie al Școlii medii „Mihail Sadoveanu” din Capitală.

Pregătirea viitorilor muncitori

Obiectivul central al activității școlilor profesionale și tehnice — pregătirea viitorilor muncitori, tehnicieni și maiștri pentru diferitele sectoare ale economiei noastre socialiste — ca și modul însuși în care se desfășoară activitatea acestor școli determină o legătură strînsă, nemijlocită cu producția. De aceea, schimbările calitative și cantitative din domeniul producției au o influență hotărîtoare asupra conținutului și metodelor muncii din învățămîntul profesional și tehnic. Profilul, planurile de învățămînt și programele școlilor care pregătesc viitorii muncitori și tehnicieni sînt chemate să oglindească, asemeni unor aparate ultrasensibile, cele mai noi aspecte legate de modernizarea producției — automatizarea și chimizarea proce-

selor de producție, introducerea procedeelor tehnologice și a metodelor de muncă de înaltă productivitate, apariția unor profesii noi sau modificarea trăsăturilor unor profesii existente.

În lumina acestor cerințe redacția noastră s-a adresat unor specialiști cu muncă de răspundere în conducerea unor mari întreprinderi sau în sectoarele de producție ale fabricilor și uzinelor, cerîndu-le să-și spună părerea în legătură cu unele probleme privind trăsăturile esențiale ale pregătirii actuale și de perspectivă a viitorilor muncitori. Citiți, în pagina a III-a a gazetei, primele opinii exprimate în cadrul discuției inițiate de redacție.

MONOGRAFIILE ȘCOLARE

Monografiile de școli, contribuind la cunoașterea aprofundată a trecutului și prezentului acestora, valorifică aportul pe care l-au avut la dezvoltarea culturală a țării și pun la dispoziția cercetătorilor un bogat material referitor la istoria învățămîntului și a gândirii pedagogice din țara noastră.

În ultimii ani numeroase cadre didactice au alcătuit asemenea monografii pe care le-au prezentat la examenele pentru obținerea gradelor didactice, la sesiunile „lecturilor pedagogice” și la recenta sesiune științifică a Institutului de Științe Pedagogice. De asemenea, o serie de lucrări cu caracter monografic au fost publicate în presa pedagogică. Au stîrnit interes deosebit lucrările semnate de tov. Ana Decei (despre Școala generală de 8 ani din comuna Gurariul, raionul Sibiu), Vasile Dumitrescu (despre școala lui Nanu din Broșteni), Paul B. Popescu (despre Școala medie „I. L. Caragiale” din Ploiești), N. G. Teodorescu (despre școala din Mușatești-Argeș), Mihai Nicușiaș (despre școala din Rădășeni, regiunea Suceava).

Activitatea de cercetare monografică a școlilor poate și e bine să fie încă mult dezvoltată. Învățămîntul din țara noastră numără multe școli cu o bogată și frumoasă tradiție, care deși au trebuit să înfrunte adesea mari greutăți materiale, au desfășurat o activitate meritorie, fiind nu o dată singurele focare de lumină pentru masele de muncitori și țărani trudiți. Întocmirea unor monografii referitoare la aceste școli, ca și la numeroasele școli de toate gradele înființate la orașe și sate în anii puterii populare — a căror istorie, deși mai scurtă ca durată, este bogată în realizări — poate aduce o contribuție de seamă la realizarea primei istorii a învățămîntului și a gândirii pedagogice românești întemeiată pe o concepție științifică și o metodă de cercetare riguroasă științifică, la valorificarea experienței pedagogice pozitive din trecut și de azi, la conturarea unor propuneri pentru îmbunătățirea continuă și pentru dezvoltarea învățămîntului pe plan local și republican. O dată cu preocuparea pentru creșterea numărului de lucrări monografice trebuie sporită și preocuparea pentru tratarea lor la un nivel științific mai ridicat.

Particularități ale monografiilor școlare

Enciclopediile și dicționarele de specialitate definesc monografia ca o cercetare sau un studiu asupra unei probleme particulare dintr-o disciplină științifică sau asupra unui subiect anumit, tratat din toate punctele de vedere. Deci monografiile școlare trebuie să trateze toate aspectele care privesc școala respectivă. Deși monografiile au un caracter preponderent informativ-descriptiv, cele mai bune dintre ele nu se limitează doar la inventarierea de fapte, la culegerea statistică, la clasificări etc. ci emit și verifică ipoteze științifice, ajungînd la constatări generale. Nici o informație particulară, cu caracter local, nu ar fi mai mult decît o curiozitate dacă nu s-ar lega de fenomene istorice generale din domeniul căruia îi aparține. De aceea, cei ce întocmesc monografii de școli nu trebuie să se oprească la jumătatea drumului — la culegerea și descrierea faptelor — ci sînt chemați să-și străbată în întregime, adică să ajungă la concluzii cu caracter de generalizare și cu valoare practică.

Monografia unei școli se include în domeniul cercetărilor pedagogice. În mod firesc, de aceea, ea va avea în vedere cerințele acestei cercetări, prezentînd faptele în condițiile istorice, economico-sociale și culturale generale și locale, dar stăruind asupra acelor condiții care au determinat dezvoltarea învățămîntului. Monografiile vor fi utile în măsura în care vor reuși să extragă, din complexul realității social-istorice locale, fapte de importanță pedagogică, educativă, semnificative pentru ansamblul fenomenelor locale.

Atît conținutul, cît și forma de realizare a monografiilor trebuie să aibă o ținută științifică riguroasă. Nu facem monografia unei școli pentru a prezenta date neinterpretate, ci pentru a releva fapte și adevăruri, ca părți ale istoriei învățămîntului și gândirii pedagogice din țara noastră.

Pe lângă „încercarea în date”, o altă primejdie — care amenință mai ales pe cercetătorii începători — este tratarea abstractă, la modul general, a problemelor. Este necesar ca, atunci cînd prezintă o lege școlară sau o metodă de predare, cercetătorul să stăruie asupra aspectelor locale de aplicare, scoțînd în evidență eficiența și valoarea lor în raport cu condițiile economice și sociale locale.

Capitolele monografiilor și conținutul lor

În general o monografie școlară trebuie să cuprindă în introducere un capitol referitor la evoluția școlii în condițiile sociale, economice și culturale locale, reliefindu-se deosebit condițiile care au dus la crearea școlii. Tot aici se vor determina și caracteriza perioadele dezvoltării școlii în ansamblul ei, ținîndu-se seama de perioadele stabilite în lucrările științifice care s-au ocupat cu analiza și studierea fenomenelor istorice.

Este necesar, de asemenea, ca monografia să se refere la așezarea în spațiu a școlii și la baza ei materială. Aci vom da harta localității, planul școlii, schița drumurilor de acces, a așezării cătunelor sau cartierelor din care vin elevii, fotografiile care prezintă localul școlii în diferite etape etc.

Un al treilea capitol al lucrării poate înfățișa dinamica populației școlare pe perioade. Pentru prelucrarea științifică a datelor statistice este bine să se folosească diagrame, grafice, tabele comparative care să scoată în evidență contrastul între trecut și prezent în ceea ce privește cuprinderea în școală a copiilor. În principiu, datele trebuie să fie complete; acolo unde lipsesc se va arăta cauza pentru care n-au putut fi expuse. Este bine să se prezinte în acest capitol și figuri de foști elevi care au adus o contribuție meritorie într-un domeniu sau altul de activitate, într-un trecut mai îndepărtat sau mai apropiat.

Un capitol special poate fi rezervat și problemelor privitoare la conducerea școlii și la corpul didactic. Tratînd problema în ansamblul ei, capitolul respectiv poate să cuprindă și biografiile ale cadrelor didactice fruntașe, a căror activitate a fost strîns legată de dezvoltarea școlii.

Pentru unele figuri de dascăli cu o activitate deosebit de bogată, care au adus o contribuție de seamă în formarea genera-

țiilor de elevi, se pot alcătui monografii de sine stătătoare. O asemenea monografie este, de exemplu, lucrarea profesorului Nicolae T. Isfan din Reșița, care se ocupă de viața și activitatea pedagogului Iuliu Birou (1858—1934), animator al vieții școlare și culturale din Banat.

Unul din cele mai importante capitole ale monografiei va fi, de bună seamă, capitolul în care vom trata procesul instructiv-educativ, metodele și procedeele folosite în cadrul lui. Aici accentul va trebui să cadă pe activitatea desfășurată de cadrele didactice fruntașe, stăruindu-se în mod deosebit asupra aplicării unor metode de predare și a eficienței lor în condițiile specifice locului, ca și pe contribuția adusă de organizațiile U.T.M. și de pionieri la educarea comunistă a elevilor.

În sfîrșit, un ultim capitol se va ocupa de rolul școlii în ansamblul activității social-culturale locale — colaborarea ei cu familia, cu organizațiile de masă, precum și legătura ei cu alte instituții culturale.

Structura indicată mai sus pentru monografia unei școli nu este, bineînțeles, obligatorie. Insuși materialul documentar existent în arhive poate să impună capitole noi, să ducă la eliminarea altora. Este totuși necesar să se arate și să se comenteze cauzele care au dus la limitarea (și uneori la inexistența) anumitor laturi ale activității dintr-o școală, căci numai astfel se pot face comparații, se pot trage concluzii pentru un teritoriu mai mare (raional, regional etc.).

Ceva despre ținuta științifică

Pentru a realiza monografiile de școli la un nivel științific corespunzător, cercetătorii sînt chemați să-și însușească bine tehnica muncii științifice. Deosebit de importantă este în această privință, munca de documentare. Astfel, pentru partea istorică se vor cerceta, pe lângă bibliografia de specialitate, și documentele locale care pot releva noi aspecte referitoare la trecutul și activitatea școlii respective. Este bine să se cerceteze și folclorul, tradițiile locale, ce vor fi interpretate și confruntate cu datele deja stabilite de istoriografie. Redactarea unora din capitolele monografiei necesită utilizarea tehnicii biografiei și a anchetei, întocmirea unor fișe de convorbiri și consemnarea în scris a unor povestiri și relatări, care vor fi datate și vor purta numele (eventual și vîrsta) celui ce ne dă informațiile. De asemenea, e bine să fie utilizate planuri de lecții, unele procese-verbale ale ședințelor comisiilor metodice, consiliilor pedagogice etc., ca documente pentru ilustrarea activității didactice.

De mare importanță este respectarea regulilor tehnicii muncii științifice: citarea corectă a izvoarelor literare, menționarea exactă a documentelor, a obiectelor de muzeu, înscrisura numelui și a profesiei celui care relatează faptele sau posedă manuscrisele etc.

Sporirea numărului și a valorii monografiilor școlare va constitui o contribuție reală la progresul studiilor în domeniul învățămîntului și al gândirii pedagogice din țara noastră.

I. CERGHIT, OCT. IONESCU, L. TOPA
cercetători științifici principali la Institutul de Științe Pedagogice

Cîteva rezultate ale experimentului din clasele I-IV

Una din problemele esențiale abordate în cercetarea efectuată de lucrătorii Institutului de Științe Pedagogice asupra rezultatelor obținute de elevii școlilor în care se experimentează predarea de către profesori specialiști la clasele I—IV este problema dezvoltării intelectuale a acestor elevi. Pe această linie s-a urmărit îndeosebi să se stabilească în ce măsură contribuie predarea cu mai mulți specialiști la dezvoltarea efectivă a raționamentului logic, a proceselor intelectuale analitico-sintetice, de abstractizare și generalizare — comparativ cu predarea de către un singur învățător. Sondajele, organizate la un număr de aproape 600 de elevi, au vizat în special cunoștințele din cadrul lecțiilor de limba română și aritmetică — întrucît s-a considerat că în sistemul tradițional aceste obiecte sînt avantajate — dar și cunoștințele din cadrul altor obiecte.

S-a constatat că, în general, contactul cu mai mulți profesori, care-i familiarizează cu fenomenele din jur sub aspecte multiple, folosind judicios un bogat material intuitiv și dirijînd observația spre elementele esențiale, dă elevilor din clasele experimentale posibilitatea să-și formeze reprezentări cu un conținut mult mai larg decît reprezentările pe care și le formează elevii din clasele de control. În același timp, elevii din clasele experimentale pot minui aceste reprezentări mai liber și cu eficiență sporită în rezolvarea diverselor sarcini ce le stau în față fie în procesul de învățămînt, fie în afara lui. De exemplu, dezvoltînd propoziții simple, elevii din clasele experimentale introduc în conținutul lor determinări mai multe și mai variate, iar în compunerile lor surprind o gamă largă de aspecte în cadrul temei date.

În același timp, însă, elevii claselor de control minuiesc mai ușor reprezentările mai concrete, legate de fenomenele mai accesibile percepției nemijlocite: nume de animale, de plante etc. Așa, de pildă, 54 la sută din elevii claselor a II-a de control au putut sesiza dintr-un șir de cuvinte pe cele asemănătoare ca înțeles cu „grădina” (grădinar, grădinarit), în timp ce la clasele experimentale numai 44 la sută au reușit aceasta. Dar superioritatea trece de partea claselor experimentale cînd trebuie sesizate cuvintele situate într-un plan mai abstract de înțelegere. Astfel, 67,8 la sută din elevii claselor a II-a experimentale, față de numai 48 la sută la control, au sesizat cuvintele asemănătoare cu „lucru” și „învățat”.

Particularitățile sistemului experimental favorizează înțelegerea conștientă a celor studiate, perceperea la un nivel mai înalt a materialului intuitiv, solicitarea mai sistematică a elevilor în analiza fenomenelor, în depistarea înșurșirilor și cauzelor esențiale și particulare ale acestora. Ca rezultat, elevii respectivi manifestă posibilități sporite de efectuare a unor comparații, fac diferențieri mai fine decît cei din clasele de control. Astfel, în compararea muntelui cu dealul, 61 la sută din elevii claselor a III-a experimentale au indicat două deosebiri esențiale (înălțimea și poziția stîncosă) pe cînd la clasele de control 62 la sută din elevi au indicat numai o singură deosebire — înălțimea — esențială, dar insuficientă. Comparînd două imagini ale unei frunze, foarte puțin deosebite între ele mai ales la înclinație și forma codiței, circa 50 la sută din elevii claselor experimentale le-au di-

ferențiat prin aceste două elemente de bază, în timp ce la clasele de control 41 la sută le-au deosebit doar printr-un singur element și numai circa 20 la sută — prin două.

Capacitatea analitico-sintetică mai dezvoltată permite elevilor de clasa a III-a experimentală să indice în procent de 92,1 la sută (față de numai 81,2 la sută la clasa de control) categoria gramaticală a unor nume de plante, de fenomene ale naturii și de însușiri.

Elevii claselor experimentale la care s-a făcut sondajul au dovedit și o însușire mai temeinică a noțiunilor de matematică, precum și posibilitatea de a le aplica mai eficient. Așa, de exemplu, stăpînînd mai bine noțiunile de „clasă” și „ordin” — care au o importanță deosebită pe tot parcursul școlii (nu numai în clasele mici), peste 70 la sută din ei au reușit, printr-un proces complex de analiză și sinteză, să structureze cel mai mare număr posibil cu ajutorul cifrelor numărului dat, în timp ce la clasele de control abia 50 la sută au putut face aceasta. De asemenea, deosebita mai mare în reprezentarea și înțelegerea timpului le-a permis să judece și să rezolve în procente net superioare probleme în care întrevine această noțiune. Astfel, 62,5 la sută din elevii claselor a II-a experimentale, față de 55,5 la sută din elevii claselor a II-a de control au rezolvat corect probleme referitoare la calculul orelor și 43,5 la sută din elevii claselor a IV-a experimentale, față de circa 15 la sută din elevii claselor a IV-a de control, probleme referitoare la calculul minutilor.

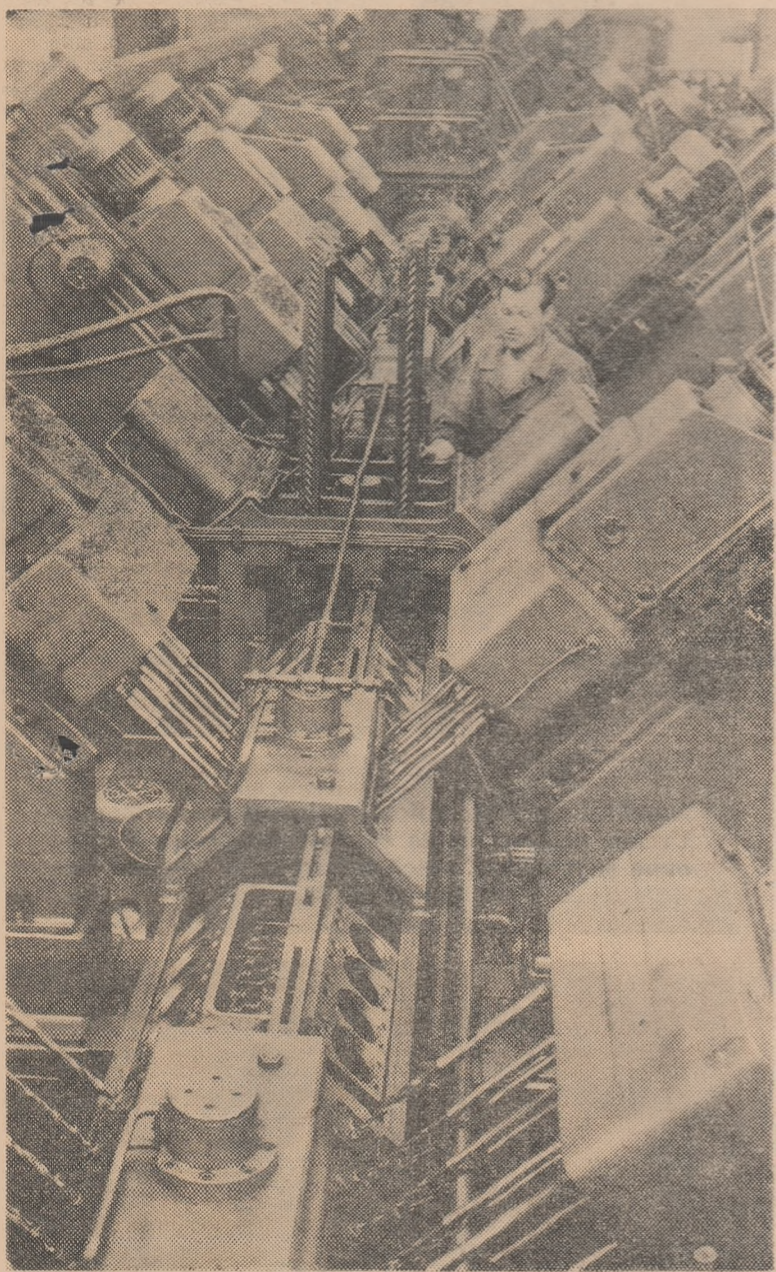
Rezultatele menționate mai sus se datoresc, așa cum au arătat cercetările, faptului că profesorul care predă un singur obiect poate să pătrundă mai adînc în conținutul și structura logică a disciplinei sale, poate să găsească și să valorifice în lecții metode și procedee specifice mai variate, material intuitiv mai bogat.

Semnalam, totodată, faptul că specialiștii au tendința de a solicita gîndirea elevilor mai mult în planul abstract (operarea cu reprezentări mai complexe, cu noțiuni de un grad mai înalt de generalitate etc.). Se impune de aceea în clasele experimentale o preocupare mai mare pentru formarea reprezentărilor și noțiunilor despre fenomenele mai concrete, accesibile percepției nemijlocite, în scopul creării unei baze solide pentru reprezentările mai complexe privind fenomene abstracte, pentru efectuarea de generalizări și abstractizări superioare. În același timp, în clasele în care predă un singur învățător trebuie acordată mai mare atenție formării și însușirii reprezentărilor și noțiunilor de timp, calculului cu ore și minute și, în genere, rezolvării problemelor și formării reprezentărilor abstracte.

Din datele pe care le avem la dispoziție rezultă că sistemul predării cu mai mulți specialiști creează condiții favorabile dezvoltării mai intense a proceselor intelectuale la elevii mici. Aceasta se constată chiar cînd este vorba de obiecte ca limba română și aritmetica, asupra cărora se îndreaptă mai susținut atenția în clasele cu un învățător. Pe de altă parte, se evidențiază faptul că, pe măsură ce specialiștii acumulează experiență, pătrundînd mai adînc în specificul noilor condiții și al particularităților de vîrstă, cresc și succesele înscrise de elevii respectivi.

ION RIZEA

INGINERII DESPRE PREGĂTIREA VIITORILOR MUNCITORI

Linia automată de prelucrare a blocului-motor de la Uzinele de autocoamioane „Steagul roșu” din Brașov

Cum răspund în prezent școlile profesionale și tehnice exigențelor actuale și de perspectivă privind pregătirea tinerilor muncitori și tehnicieni în raport cu dezvoltarea industriei noastre socialiste?

În ce direcție trebuie concentrate eforturile pentru a asigura mai deplin pregătirea acestor tineri la nivelul tehnicii mondiale avansate?

În legătură cu aceste întrebări formulate de redacție publicăm în pagina de față punctele de vedere exprimate de patru ingineri care lucrează în diferite mari întreprinderi din sectorul industriei grele.

ION V. IONESCU, inginer șef cu producția la Uzina de mașini electrice „București”:

Uzina noastră, profilată pentru producția de mașini electrice

caracteristicilor locului de muncă, legate de anumite schimburi și având sarcini normate. Aceste brigăzi sînt dublate de elevi „în traseu”, adică de acei care periodic — o lună sau două pe an — părăsesc brigada respectivă și lucrează la alte locuri de muncă, în condiții diferite, la mașini diferite etc., pentru a se familiariza cu toate utilajele secției și sectorului și cu sisteme variate de lucru — brigăzi din muncitori de aceeași profesie, brigăzi complexe formate din muncitori cu profesii diferite, lucrări în flux sau pe bandă etc.

Începînd din luna februarie a acestui an s-a trecut și la o nouă formă de activizare a practicii elevilor din anul I, cărora li se fac comenzi de repere și subansamble pentru producția curentă care se execută integral în atelierele școlii. Aceasta a făcut să crească mult răspunderea și exigența elevilor în executarea lucrărilor.

Creșterea eficienței practicii în ansamblul pregătirii viitorilor muncitori se îmbină strîns cu eforturile vizînd îmbunătățirea continuă a lecțiilor teoretice, la care se utilizează un variat material demonstrativ și audiovizual, cu sporirea numărului de lucrări experimentale în laborator sau în atelierele-școală, cu efectuarea vizitelor în întreprinderi utilizate cu mașini complexe, care constituie expresia celui mai înalt nivel al tehnicii mondiale.

Toate aceste măsuri asigură în general o mai bună pregătire a viitorilor muncitori. Totuși, urmărind modul cum se desfășoară practica lor în producție, constatăm încă unele neajunsuri, mai ales în efectuarea unor lucrări speciale de reglare foarte fină. Aceasta se datorește, după părerea noastră, faptului că în programele după care se realizează în prezent pregătirea lor, cunoștințele de electrotehnică teoretică și aplicată, de organizare și planificare a producției nu ocupă încă locul impus de cerințele formării unui muncitor de înaltă calificare, cu un orizont larg. Aceasta este, după părerea noastră, direcția către care trebuie orientate acum eforturile, pornind, bineînțeles, de la o alcătuire mai judicioasă a programelor școlare.

Ing. ȘTEFAN SERBĂNESCU, șeful cabinetului tehnic al întreprinderii „Optica Română”:

Pregătirea teoretică și practică a viitorilor muncitori din sectorul construcțiilor de mașini și aparate vizează în egală măsură lucrările din domeniul mecanicii grele și din cel al mecanicii fine, imbinînd toate genurile de prelucrări metalurgice, de la cele mai simple la cele mai complexe. Se urmărește, în general, ca elevii să cunoască, în timpul activității lor practice din întreprinderi, o gamă largă de mașini-unelte, de la mașinile clasice de prelucrare pînă la mașinile-agregat și la liniile tehnologice cu înalt grad de automatizare. Programele școlare utilizate de noi în prezent corespund în linii mari ca tematică, nivelului actual al tehnicii prelucrării metalelor. Tendința de perspectivă în domeniul construcției mașinilor-unelte și agregatelor o constituie însă, după cum se știe, automatizarea completă a întregului proces de fabricație. Recent, constructorii Uzinelor de mașini-unelte din Arad au realizat primul strung românesc cu comandă program prin bandă magnetică — o adevărată minerie a industriei noastre. Iată deci că, dacă ne referim la pregătirea muncitorilor specialiști în mașini-unelte care vor lucra în producție peste 4-5 ani, programele actuale apar ca nefiînd întru totul corespunzătoare.

Ar trebui să se pornească, după părerea mea, de la îmbunătățirea programelor de fizică pentru școlile de 8 ani, din ai căror absolvenți se vor recruta viitorii elevi ai școlilor profesionale, pentru a-i înarma cu bazele teoretice ale însușirii cunoștințelor de automatizare. În același sens ar trebui îmbunătățite programele de fizică și electrotehnică pentru școlile profesionale.

În ceea ce privește programele de tehnologie specială, consider necesar ca ele să cuprindă, alături de cunoștințele despre mașini-unelte cu comandă program, cunoștințe despre mașinile unelte-agregat cu prelucrări multiple și

despre liniile tehnologice cu înalt grad de automatizare, cum sînt cele instalate la uzinele „Steagul Roșu” și „Tractorul” din Brașov.

O altă direcție a tehnicii moderne este miniaturizarea, reducerea gabariturii, paralel cu creșterea preciziei de execuție a pieselor. Întreprinderea noastră, specializată în asemenea lucrări, a fost înzestrată în ultimii ani cu mașini-unelte aşchietoare specifice mecanicii fine, avînd un înalt grad de precizie (pînă la 0,005 mm) — freze pentru prelucrarea roților dințate prin morfezare, strunguri mici ș.a. Utilizarea acestor mașini impune includerea în programe a unui capitol despre aparate de măsură, măsurători tehnice și toleranțe. În același timp, pentru asigurarea unui control riguros al producției în flux tehnologic a mașinilor-unelte automate de înaltă precizie și de înaltă productivitate consider necesar să se introducă în programă cunoștințe privind controlul statistic pe bază de mostre, precum și tema „Aparate, dispozitive și agregate de control automatizate pentru controlul de masă”.

Dacă problema aşchierii rapide și intensive a metalelor este dezvoltată suficient în actualele programe, un același lucru se poate spune despre tehnologia aliajelor dure și a plăcuțelor metalo-ceramice care asigură realizarea marilor viteze de aşchiere. De asemenea, programele ar trebui să cuprindă metoda prelucrării pieselor cu forme similare sub denumirea de tehnologia de grup, care se aplică acum tot mai larg în uzinele constructoare de mașini din țara noastră. Iată și alte aspecte ale introducerii tehnicii noi în producție care ar trebui incluse în programe: sisteme de stringere a pieselor pe mașini prin dispozitive cu comandă hidrolică sau pneumatică, turnarea de precizie sub presiune, turnarea maselor plastice, utilizarea maselor plastice în construcția diferitelor organe de mașini, metodele științifice de control tehnic al turnării și sudării prin raze X, prin ultrasunete și prin raze gama emise de izotopi radioactivi.

Desigur și programele actuale cuprind teme care oglindesc evoluția tehnicii mondiale. Așa sînt, de pildă, temele: „Metode avansate”, „Automatizarea lucrului la mașini-unelte” etc. Ar fi bine ca pe viitor să se prevadă pentru studierea acestor teme mai mult timp, astfel încît profesorul să le poată trata diferențiat, făcînd cunoscute elevilor cele mai noi tehnici și tehnologii din fiecare sector de producție în parte.

Ing. IOSIF MĂRCUȚ, cercetător științific principal la Institutul de proiectări pentru aparataj electrotehnic și instalații de automatizare:

Consider necesar ca viitorii specialiști în automatizare din domeniul construcțiilor de mașini, al industriei petrolului și chimiei, al metalurgiei etc., să studieze, ca disciplină separată de învățămînt, automatica. În cadrul acestei discipline care ar urma să fie predată în școlile tehnice pentru muncitori de înaltă calificare s-ar putea include un capitol referitor la bazele teoriei reglării automate, care să fie comun pentru toate specialitățile. Alte capitole ar putea trata elementele de automatizare (cele mai importante tipuri de dispozitive de reglare, în special cele care se construiesc în țară și care au o răspîndire mai mare) și sistemele automate (principalele sisteme de reglare automată, în special sistemele realizate cu aparatură fabricată în țară, optimizarea și funcțiile de transfer ale acestora). În sfîrșit, un ultim capitol s-ar putea referi la mașinile electronice de calcul și la utilizarea lor în reglarea diferitelor procese industriale.

În predarea cunoștințelor de automatizare o pondere însemnată ar trebui s-o aibă lecțiile practice, desfășurate atît în laboratorul de automatizări cît și direct, la instalațiile industriale automatizate în funcțiune. Va fi necesar să le creăm elevilor posibilitatea de a demonta, de a repara, de a face măsurători și de a ridica caracteristicile celor mai

importante elemente de automatizare.

Pentru fixarea și verificarea periodică a cunoștințelor însușite de elevi consider necesară întocmirea unor proiecte de an cu teme variate, privind realizarea unor elemente de automatizare sau a unui sistem de reglare automat.

ION SĂLĂJAN, inginer șef adjunct la uzinele „Republica” din Capitală:

Voi începe cu cîteva probleme privind modul cum se desfășoară în prezent activitatea grupurilor și centrelor școlare profesionale și tehnice, căci consider că în această privință există încă multe posibilități care, bine valorificate, pot determina îmbunătățirea nivelului de pregătire a viitorilor muncitori. Practica a dovedit clar că, alături de instruirea în producție și în atelierul-școală, desfășurarea lecțiilor în laboratoarele de specialitate și în cabinetele tehnice școlare constituie un factor esențial în pregătirea elevilor. Pentru pregătirea viitorilor laminatori de care are nevoie întreprinderea noastră, de exemplu, desfășurarea lecțiilor în asemenea laboratoare și cabinete ar fi deosebit de utilă, căci le-ar da posibilitatea să înțeleagă pe machete în stare de funcționare și cu ajutorul proiecțiilor de filme și diafilme principalele scheme constructive și tehnologice ale laminatoarelor.

În majoritatea marilor grupuri școlare care au în profilul lor de școlarizare peste 10 meserii, cum este, de pildă, grupul școlar „23 August” unde sînt pregătiți viitorii muncitori și tehnicieni ai uzinei noastre, este însă greu să organizeze cîte un cabinet de specialitate pentru fiecare meserie. De obicei ele au cîteva cabinete școlare bine dotate, axate pe ceea ce se consideră „profil de bază”, pentru celelalte meserii căutîndu-se soluții în sfera documentării „pe viu”, direct în producție. Socotesc de aceea că ar fi mai eficientă constituirea unor grupuri sau centre școlare cu un profil limitat la cîteva profesii din același sector de producție, care să dispună de cabinete și laboratoare pentru fiecare profesie în parte. Conducerea uzinei noastre, de altfel, analizînd necesarul de siderurghiști al întreprinderilor din București în perspectiva viitorului apropiat, a înaintat Ministerului Metalurgiei o documentație prevăzînd înființarea în Capitală a unui puternic grup școlar siderurgic, care să pregătească laminatori, turnători, refilatori etc.

Cîteva probleme privind conținutul pregătirii viitorilor siderurghiști. Consider că pregătirea laminatoriștilor corespunde cerințelor tehnice actuale, ei puțin cunoaște specificul fiecărui post de lucru al liniilor tehnologice. Trebuie să ne gîndim însă la faptul că utilajul uzinelor noastre se află în plin proces de modernizare, că el va fi mecanizat și automatizat în măsură tot mai mare, că se vor introduce numeroase agregate noi. Se impune în primul rînd ca profesorii înșiși să se documenteze asupra acestor utilaje, astfel încît să poată explica elevilor construcția și funcționarea lor. Ar fi indicată și organizarea unor stagii de practică la asemenea agregate în diferite întreprinderi din țară. Probleme similare se pun în legătură cu instalarea unor cuptoare de recoacere cu atmosferă controlată, a unor cuptoare-tunel etc. De altfel, în legătură cu acestea ar trebui să fie restudiată global și în amănunt pregătirea „tratamentistilor” și a muncitorilor pentru meseriile în care tratamentele termice ocupă un loc important, cum sînt trefilatorii și trăgătorii, întrucît în domeniul respectiv au intervenit schimbări structurale.

Publicînd părerile exprimate mai sus, gazeta noastră a căutat să stimuleze preocupările creatoare în legătură cu problemele ridicate de pregătirea viitorilor muncitori. Continuarea într-un cadru cît mai larg a acestui debateri poate aduce o contribuție de preț la efectuarea unei analize științifice și multilaterale menite să concretizeze direcțiile evoluției viitoare a învățămîntului profesional și tehnic.

Limba latină în școala medie

Limba latină, ca obiect de studiu în învățământul de cultură generală, își îndeplinește cu prisosință menirea atunci când contribuie la înarmarea elevilor cu deprinderi de a observa și gândi logic, deprinderi cerute de științele exacte, când îi ajută să cunoască mai bine oamenii și viața lor. Într-adevăr, deși este numită pe nedrept limbă moartă — de vreme ce, chiar dacă nu mai este vorbită, este prezentă în terminologia tuturor științelor tehnice și umaniste — limba latină are o structură gramaticală care îl obligă neîncetat pe elev să observe, să gindească logic și, în același timp, să facă observații și să gindească asupra omului, punind în mișcare nu numai logica, ci și imaginația.

Să presupunem că unui elev i se cere să traducă următoarea frază din Titus Livius (XXII 32,8): „Erigentibus in primos agmen clivos apparuerunt imminentes, tumulos insedentes, montani, qui, si valles occultiores insedissent, coorti ad pugnam repente, ingentem fugam stragemque dedissent”. Să presupunem că elevul cunoaște foarte bine morfologia (conjugarea și declinarea) și sintaxa (construcțiile propozițiilor principale și subordonate). După ce și-a scos cuvintele, el se va găsi în fața următoarelor probleme: 1) în ce caz este forma **erigentibus**, care poate fi dativ sau ablativ? 2) în ce caz este **agmen**, substantiv de genul neutru care are nominativul și acuzativul la fel? 3) în ce caz sint **imminentes**, **insedentes**, **valles**, **occultiores**, care pot fi în nominativ sau acuzativ plural? Răspunsurile la aceste întrebări nu pot fi date decât dacă se pornește de la o procedură logică a traducerii și se caută: 1) un prim verb la mod personal; 2) o conjuncție sau un cuvânt care poate îndeplini funcția de conjuncție (pronume sau adverb relativ); 3) subiectul; 4) celelalte părți (atribute sau complemente). Primul verb la mod personal este **apparuerunt** — au apărut, s-au arătat. Conjuncția, care în cea mai mare parte a cazurilor se află înaintea verbului, este aici absentă. Concluzie: propoziția este principală sau independentă; verbul **apparuerunt** arată că subiectul trebuie să fie un nominativ plural. Cuvântul fără îndoială în nominativ plural este **montani**. Deci traducerea: „muntenii (locuitorii din munți) au apărut” (s-au arătat). Nu știm încă în ce caz sint cuvintele **imminentes** și **insedentes**. **Imminentes** nu se poate acorda cu **clivos**, căci ar însemna „pante amenințătoare”, ceea ce nu trezește în minte o noțiune curentă, iar **insedentes** nu se poate acorda în nici un caz cu **tumulos**, căci s-ar obține un sens lipsit de suport real „ridicături de pământ care șed pe ceva”. Atunci **imminentes** și **insedentes**

se acordă cu **montani**. **Immineo** înseamnă și „a sta pe o înălțime, a sta deasupra cuiva” și apoi „a amenința”. Traducem provizoriu: „Muntenii s-au arătat amenințători”. De aici înainte logica întrebărilor, ajutată de cunoștințele de sintaxă, ne va duce din ce în ce mai ușor la traducerea frazei. Cui s-au arătat? Știind că **appareo**, verb compus cu prepoziție, cere complementul în dativ, vom traduce ușor **erigentibus agmen in primos clivos**; „celor care urcau trupa pe primele coline”. Ținând seama că verbul la participiu **insedentes** este și el la nominativ plural și, deci, că trebuie să se acorde cu **montani**, vom traduce: „Muntenii, șezind pe înălțimi, s-au arătat amenințători (cartaginezilor) care-și urcau trupa pe primele coline”.

Traducerea acestui fragment al frazei a pus în mișcare gândirea logică gramaticală a elevului, l-a făcut să gindească logic, să urmărească neîntrerupt relațiile dintre cuvinte. În al doilea rând, elevul a fost pus în situația de a face apel și la imaginație și a izbutit să-și închipuie o situație omenească: o trupă în mișcare care urcă pe o colină și locuitorii din munți care apar amenințători pe înălțimi. De aci înainte și datorită acestei imagini, elevul va traduce ușor restul frazei, aplicând același procedeu: 1) primul verb la mod personal este **insedissent**; 2) conjuncția este **si**; 3) subiectul este **qui** = care; **valles occultiores** nu poate fi în nominativ, pentru că „văile mai ascunse” nu pot „șede pe”. Deci traducem „care, dacă s-ar fi așezat în văi mai dosite”. Întrebăm logic: ce s-ar fi întâmplat? — Urmează principala condițională, care ne răspunde: „ar fi provocat (**dedissent**) o neînchipuită fugă și un uriaș dezastru”. Ne-au mai rămas de tradus cuvintele **coorti ad pugnam repente**. Gramatica, logica și imaginația vor ajuta pe elev să traducă: „dacă ar fi pornit deodată la luptă”. Deci traducerea întregii fraze este: „Muntenii, șezind pe înălțimi, s-au arătat amenințători celor care urcau trupa pe primele coline. Dacă ei s-ar fi așezat în văi mai dosite și ar fi pornit deodată la luptă, ar fi provocat o neînchipuită fugă și un uriaș dezastru”.

Profesorul are prilejul să facă pe elev să gindească și mai adinc: **imminentes** înseamnă „șezind deasupra” sau „amenințători”? Având în vedere că Titus Livius a arătat că muntenii ședeau pe înălțimi și că, deci, pentru cei care urcau păreau că sint deasupra, putem gândi că istoricul a voit să scoată în evidență efectul psihologic pe care l-au avut muntenii asupra celor care urcau. De asemenea, adjectivul **ingentem** se referă și la **fugam** și la **stragem**. **Ingens** înseamnă „uriaș”. „Fugă uriașă” nu se spune în românește, dar

merge cu dezastru. Deci elevul învață că un adjectiv, când se referă la două substantive, poate fi tradus diferit pentru fiecare.

Am dat aici un exemplu care arată cum se pun în mișcare în același timp, la traducerea unei fraze latine, mai multe facultăți ale minții elevului: memoria (trebuie să cunoască morfologia și sintaxa); logica (analiza continuă a raportului dintre un subiect și un predicat, dintre un predicat și un complement etc.); logica gramaticală (când o formă gramaticală nominală se poate acorda cu două nume în cazuri diferite deși în fapt, potrivit situației, ea nu se acordă decât cu unul singur); imaginația umanistă (intuirea situației unei trupe care urcă pe o colină și este întâmpinată ostil de locuitori). În acest text este vorba de o situație militară, relativ destul de ușor de imaginat. Dar ce să mai spunem de cazurile în care, traducând texte din poezii, elevul este chemat să-și imagineze situații psihologice, să facă cunoștință cu adevărurile morale, să cunoască vibrațiile sufletului omenesc în contact cu atâtea aspecte ale realității economice, sociale și politice? În general studiul limbii latine, datorită caracterului sintetic al acesteia, îl pune pe elev în situația de a gândi logic, gramatical și umanist mai mult decât studiul limbilor moderne, care, având o structură gramaticală destul de asemănătoare cu a limbii române, nu-i mai cer să se concentreze spre a intui o situație omenească.

Am insistat în cele spuse mai sus asupra valorii limbii latine pentru formarea gândirii logice și umaniste a elevilor, fără să ne referim la limba lor maternă. În cazul nostru însă, fiind vorba de o limbă maternă de origine latină, importanța rolului limbii latine în învățământul mediu capătă o amploare cu totul specială, ajutându-i pe elevi să cunoască temeinic structura gramaticală a limbii române, ca și vocabularul ei în tot ce are mai fundamental.

Dar limba latină este și vehiculul culturii greco-romane. De aceea, învățând limba latină, elevii au posibilitatea de a căpăta idei despre o importantă fază a istoriei omenirii. Pe lângă aceasta, limba latină constituie un admirabil auxiliar pentru învățarea rapidă a terminologiei științifice de origine greco-latină care stă la baza oricărei științe. Desigur, pentru ca limba latină să-și poată îndeplini rolul, este cazul să se acorde tot interesul cuvenit studiului ei în școala de cultură generală, este nevoie de profesori bine pregătiți și de manuale bune. Dar despre aceasta vom vorbi altă dată.

Prof. dr. N. I. BARBU
șeful catedrei de filologie clasică
de la Universitatea București

Numărul elevilor cititori pasionați crește mereu. Urcăm, prin strădania educatorilor, către 3 milioane și jumătate, adică fiecare elev — un prieten al cărții.

COMENTARIU

„Participant” la lecția nouă

— Mitică, o să te vadă tovarășul profesor că ai cartea deschisă!
— N-avea grijă, mă feresc eu. De altfel, nu vezi că-i ocupat cu ascultatul altora?
— Ssst... Se uită la noi... Dar dacă te ascultă?
— Ghinion mare... Sint tămăie.
— Atunci de ce nu ești atent?
— Am nevoie de un 8.
— Opt?... Cum 8, dacă ești „tămăie”?!

— Ești nou la noi, frate, asta-i... Așteaptă și ai să vezi! Ssst! Uite, nu i-a notat pe cei ascultați — vrea să-i vadă cum participă la lecția nouă... Fii atent, că începe lecția nouă... Ia seama la mine și bagă la cap... Eu, tovarășe profesor... Spun eu... Va trebui să acționăm în ramura din dreapta cu o forță de 5 ori mai mare, deoarece și secțiunea acestei ra-

muri este de 5 ori mai mare decât a celeilalte...
— Mitică!
— N-am timp acuma. Spun eu, tovarășe profesor... Eu... Eu... Observăm că între forța de apăsare și suprafața pe care se exercită există un raport direct proporțional...
— Mitică!
— Ssst. Doi la zero pentru mine... Carnetul de note, tovarășe profesor? Da, imediat...

Mulțumesc... Da, am progresat, aveți dreptate... Mă pregătesc, sigur că da... Ai văzut jongleria, Simioane? Un minut de mai aveam timp să răsfoiesc cartea și luam 8, nu 7...
Așa se întâmplă când apreciem fără judecizitate participarea elevilor la lecția nouă.
Prof. V. CIOBANU
Rîșnov, reg. Brașov

PREGĂTIRE PENTRU LECȚIE

— Gramatica la clasa a IV-a —

În scrisorile trimise redacției cititorii ne-au cerut să dezbaterem în continuare probleme referitoare la planurile de lecții, la modul în care poate fi ordonat materialul în cursul predării, astfel încât să se poată asigura reușita deplină a acesteia.

În intenția de a satisface dorința cititorilor noștri prezentăm mai jos experiența a două învățătoare în desfășurarea unei lecții de consolidare a cunoștințelor despre propoziția dezvoltată, ce urmează a se preda la clasa a IV-a.

Învățătoarea Aglaia Arion de la Școala medie nr. 33 din Capitală are în vedere, în predarea propoziției dezvoltate la clasa a IV-a, faptul că elevii posedă încă din clasa a III-a o serie de cunoștințe în acest domeniu. De aceea acum se preocupă să lărgască, să adâncească și să consolideze aceste cunoștințe prin forme de muncă cât mai variate. Ea a prevăzut, conform programelor, un șir de patru lecții de consolidare. În primele trei a făcut exerciții de găsire a părților principale și secundare ale propoziției, de stabilire a legăturii dintre aceste părți, de alcătuire a propoziției dezvoltate. În ultima, va porni de la o chestionare cu caracter teoretic pe care a introdus-o deoarece și în clasa sa — ca de altfel în fiecare clasă — există elevi care nu posedă în suficientă măsură cunoștințele despre propoziția dezvoltată, părțile din care este alcătuită aceasta etc. Chestionarea urmărește și reimpresărea cunoștințelor căpătate anterior, pentru ca discuțiile ce vor urma să se desfășoare cu rezultate bune, cu participarea cât mai largă a elevilor.

În lecția aceasta se cere cât mai multă inițiativă din partea învățătorului, deoarece manualul oferă puțin material pentru desfășurarea ei. Este nevoie așadar — ne-a spus tov. Arion — să alcătuim sau să căutăm singuri texte pentru analiză și exerciții. Am recurs mai mult la texte alcătuite de mine decât la cele extrase din bucățile literare, cum se recomandă de obicei, din cauză că deseori textele literare prezintă la analiză dificultăți prea mari față de posibilitățile elevilor. În plus prefer să întocmesc singură unele texte de analizat, deoarece pot construi în așa fel fiecare propoziție încât să servească popoului propus, să ofere toate situațiile necesare.

Înainte de a prezenta planul lecției — a continuat tov. Arion — vreau să mai arăt că numărul exercițiilor propuse pentru analiză într-o oră s-ar putea să fie prea mare pentru unele clase, pentru aceea cu un nivel de pregătire mediocru sau mai slab. În acest caz, firește, se poate renunța la unul sau două din ele. Elevii cu care lucrez eu pot efectua în cursul celor 50 de minute ale lecției toate aceste exerciții, având în general cunoștințele și priceperile necesare, la nivelul cerut de programă. De asemenea, unele texte sînt mai lungi, pentru a avea material de acoperire în caz că elevii lucrează rapid fiecare exercițiu. Dacă însă clasa înaintea mai încet în efectuarea analizelor, vom renunța la unele propoziții, astfel încât lecția să se încadreze în timp.

Iată, în linii mari, modul de desfășurare a acestei lecții:

Obiectul: Gramatica
Clasa: a IV-a
Data: 18 martie 1965

PLAN DE LECȚIE

Subiectul: Propoziția dezvoltată

Scopul lecției: Consolidarea și adâncirea cunoștințelor în legătură cu propoziția dezvoltată și structura ei. Dezvoltarea deprinderii de a recunoaște propoziția dezvoltată în vorbire și în text, de a alcătui propoziții dezvoltate. Dezvoltarea gândirii logice și a exprimării corecte.

Tipul lecției: de consolidare

Metode și procedee: conversația, analiza gramaticală, exercițiul, folosirea schemei, munca cu manualul.

Material didactic: planșe cu propoziții și cuvinte.

Desfășurarea lecției

Organizarea clasei pentru lecție: se pregătesc elevii pentru ora de gramatică și se stabilește disciplina necesară.

Verificarea temei. Se controlează dacă toți elevii și-au scris exercițiul nr. 137 de la pag. 198 din manualul de limba română pentru clasa a IV-a, în care au avut de subliniat părțile principale și secundare

ale propoziției. Se citește exercițiul și se fac corecturile necesare, apreciindu-se cum au lucrat diferiți elevi.

Anunțarea. Astăzi vom continua cu exercițiile de analiză a propoziției dezvoltate pentru a vă însuși cât mai temeinic cele învățate în legătură cu acest fel de propoziție.

Forme de consolidare

1) Se pun întrebări în legătură cu propoziția simplă și propoziția dezvoltată: Ce se numește propoziție? De câte feluri sînt propozițiile după alcătuire? (simple și dezvoltate). Ce se numește propoziție simplă? (exemple și analiza lor). Ce se numește propoziție dezvoltată? (exemple și analiza lor). Din ce fel de părți este formată propoziția dezvoltată? Care sînt părțile principale? Dar cele secundare? Ce se numește subiect? Cu ce întrebări se află? Ce se numește predicat? Ce întrebări folosim pentru aflarea predicatului? Ce se numește atribut? Cu ce întrebări se află? Dar complement? Care sînt întrebările cu care se află complementul? Voi cere apoi elevilor să dea exemple de propoziții dezvoltate și să le analizeze oral, precizînd

felul următor: În gospodăriile agricole de

Se procedează la fel și cu celelalte propoziții.

4) Se deschid manualele și se analizează oral următoarele propoziții din lecția: „Prima sarjă” (pag. 56): „Muncitorii se feliță. Se îmbrățișează. Pentru furnaliști sârbătoarea s-a terminat. Au început mun-

fiere parte — principală sau secundară — care intră în alcătuirea lor.

2) Se descoperă prima jumătate a tablei pe care se află scris, din recreație, următorul text: Elevii silitorii vin grăbiți la școală. Fiecare se așază în liniște la locul lui. Interesul lor pentru cunoștințele noi crește mereu. Paginile caietelor se umplu de exerciții și probleme, de scheme și însemnări. La sfîrșitul zilei sînt bucuroși de rezultatele muncii lor.

Se desfășoară apoi următoarea activitate:

a) Cer unui elev să citească textul.
b) Analizăm conținutul lui, scoțînd în evidență aspectul educativ: elevii sînt multumiți de munca depusă.
c) Efectuăm apoi analiza gramaticală, stabilînd, pe bază de întrebări, părțile principale și secundare și subliniînd astfel: subiectul cu o linie, predicatul cu două linii, atributul cu o linie punctată și complementul cu două linii punctate.

3) După analiza acestui exercițiu se descoperă cealaltă jumătate de tablă, pe care este scris textul următor: În gospodăriile agricole de stat se pregătesc lucrările de primăvară. Tractoriștii transportă cantități mari de îngrășăminte pe ogoare. Mecanicii repară unelele și mașinile agricole. Legumicultorii îngrijesc răsadurile pentru culturile timpurii.

Se desfășoară următoarea activitate:

a) Un elev citește textul.
b) Se analizează conținutul.
c) Cer elevilor să analizeze părțile de propoziție, stabilînd legăturile între ele, în

stat se pregătesc lucrările de primăvară.

ca adevărată. Toată noaptea au lucrat”. Se stabilesc, pe baza întrebărilor, felul propozițiilor, părțile principale și secundare.

5) Muncă independentă. Se afișează pe tablă două planșe: una cu propoziții simple, iar alta cu mai multe cuvinte:

PLANȘA I

Elevii așteaptă
Soarele a trezit
Păsările repară
Pămîntul mustește
pionierii curăț
ei s-au dus
Pionierii au tăiat

PLANȘA A II-a

nerăbdători, vacanța, primăverii
din somn, iarba, florile și pomii,
călătoare, cuiburile, umed, de apă.
Pregătiți cu sape și greble,
terenul de sport, A doua zi,
la cooperativa agricolă de producție,
crenguțele uscate ale pomilor, din livadă.

În funcție de nivelul clasei, exercițiul acesta se poate lucra în mai multe feluri. De exemplu: cuvintele cu rol de atribut pot să fie așezate într-o coloană, iar cele cu rol de complement, în altă coloană. În acest caz elevii vor putea construi cu ușurință propozițiile. Tot pentru a se ușura munca elevilor, atributele pot fi subliniate cu o culoare, iar complementele cu o altă culoare.

Elevii citesc propozițiile simple de pe prima planșă și cuvintele de pe planșa a doua. Le explic că trebuie să transforme propozițiile simple scrise pe prima planșă în propoziții dezvoltate cu cuvinte potrivite din a doua planșă. Le atrag atenția că trebuie să respecte ortografia propozițiilor simple așa cum se găsesc pe planșă (dacă subiectul este scris cu literă mare, înseamnă că va fi așezat la începutul propoziției; dacă este scris cu literă mică, înseamnă că va fi în interiorul propoziției și că aceasta va începe cu un alt cuvînt, scris cu literă mare, din coloana de cuvinte din planșa a doua. De asemenea, propozițiile vor fi așezate în așa fel încît să se obțină un text încheiat, care să aibă și un titlu. Obținem astfel următorul text:

În vacanță

Elevii așteaptă nerăbdători vacanța. Soarele primăverii a trezit din somn iarba, florile și pomii. Păsările călătoare repară cuiburile. Pămîntul umed mustește de apă. Pregătiți cu sape și greble, pionierii curăț terenul de sport.

A doua zi ei s-au dus la cooperativa agricolă de producție. Pionierii au tăiat crenguțele uscate ale pomilor din livadă.

Se controlează tema lucrată — prin citirea ei de către 2—3 elevi și se fac aprecieri.

mai insistă pentru a-i obișnui pe elevi să se exprime corect, pentru a le dezvolta gîndirea logică.

În consecință, tov. Scornea își propune să revadă cu elevii, fără a insista, ce este o propoziție dezvoltată, care sînt părțile propoziției dezvoltate, care sînt părțile principale și secundare, la ce întrebări răspunde fiecare din ele etc. Apoi ea va prezenta elevilor, scris pe tablă, textul: **Printre sălciile pletoase apa curge lin. În apa limpede, peștișorii neastimpărați aleargă în toate părțile. În sălci, privighetorile cîntă toată noaptea.** În continuare, lecția va decurge astfel:

Un elev va citi în întregime textul. Apoi învățătoarea va întreba: Unde se petrec toate cele despre care se vorbește în text? De unde deduceți că se petrec în natură? Să mai citească cineva prima propoziție! Ce fel de propoziție este aceasta? Care este subiectul? (Învățătoarea va duce o săgeată la subiect). Puneți întrebarea și aflați predicatul! (Va însemna și predicatul cu o săgeată și va uni ambele săgeți). Ce fel de părți sînt pentru propoziție subiectul și predicatul? Celelalte părți din propoziție ce sînt? Să citească cineva toate părțile secundare din această propoziție! Puneți întrebarea și observați cu cine se leagă prin înțeles „printre sălci”? Unde ați pus întrebarea? (Va duce, cu cretă colorată, o săgeată deasupra predicatului „curge” și alta deasupra părții secundare „printre sălciile” și va scrie în interiorul schemei și întrebarea „pe unde”). Ce este dar, ca parte de propoziție „printre sălciile”? Cu cine s-a legat prin înțeles? Cum am arătat legătura dintre predicat și complement?

Ce altă parte secundară urmează imediat în propoziție? A cui însușire este „pletoase”? Cu cine se leagă deci prin înțeles? (Va duce o săgeată deasupra părții secundare „pletoase” și alta deasupra părții secundare „sălciile” și apoi le va uni, scriind în interiorul schemei și întrebarea „ce fel de”?). Deci, ce este „pletoase”? Cu cine s-a legat prin înțeles acest atribut? Cu ce întrebare l-am aflat?

Care parte secundară a rămas neanalizată? Ce arată „lin”? Așadar, de care cuvînt se leagă? Ce întrebare vom pune pentru a căpăta ca răspuns cuvîntul „lin”? (Fiindcă întrebarea pentru cuvîntul „lin” este legată de predicat, va duce o săgeată la predicat și alta la partea secundară „lin”, și apoi le va uni, ca să se vadă cît mai bine legătura dintre partea principală și cea secundară a propoziției; va scrie și întrebarea în schemă).

La sfîrșit, pe tablă se va vedea schema întregă, pe care elevii și-o vor trece în caietele lor.

În exemplul al doilea și al treilea, elevii vor găsi părțile principale și secundare ale propoziției și vor arăta ei înșiși legăturile dintre acestea cu ajutorul săgeților.

În încheiere învățătoarea va întreba cu cine se leagă prin înțeles fiecare din părțile secundare ale propoziției și cum s-au arătat grafic aceste legături, care este rolul părților secundare în propoziție și cum trebuie să folosească elevii propozițiile dezvoltate în micile lor compuneri, în poeziile orale, la istorie, geografie etc. precum și în scris.

Tema pentru acasă: Exercițiul nr. 140 din manual, care cere elevilor să arate, cu ajutorul săgeților, legătura dintre părțile principale și secundare ale propoziției. Se citește: 1. Pescarul caută undița pierdută. 2. El aruncă undița în apa limpede. 3. Un păstrăv lacom se prinde în undița.

Ce arată toate cele de mai sus? Că învățătorul nu poate intra la lecție fără să fi reflectat atent asupra ei, fără să o fi conceput mai dinainte, ținînd seama de ceea ce știu elevii, de lacunele pe care le mai au, de rapiditatea cu care lucrează — într-un cuvînt, de condițiile concrete ale clasei.

ANCA MORARU

EDUCAȚIE FIZICĂ

Colaborarea medico-pedagogică

Educația fizică urmărește să contribuie la formarea însușirilor fizice și morale de bază necesare pregătirii pentru muncă. Agilitatea, forța, rezistența la efort, promptitudinea, perseverența și curajul elevilor se dezvoltă în mod armonios prin participarea regulată și activă la programul de educație fizică și sport, cu condiția ca acest program să respecte caracteristicile de vârstă și de dezvoltare fizică a celor care îl practică precum și anumite principii igienice de bază.

În ultimul timp o serie de medici au asistat la orele de educație fizică și sport pentru a studia reactivitatea fiziologică și psihică a elevilor și pentru a contribui la crearea unor condiții bune de mediu. Au fost urmăriți cu deosebire copiii care prezintă disfuncții organice (cardiace, pulmonare, hepatice), dizarmonii de dezvoltare (hipoponderali, longilini, elevi cu tendință la obezitate) etc., ca și copiii la care se manifestă pasivitatea, dezinteresul, tendința de a ocoli unele mișcări mai dificile, tendința ce s-ar putea datora unor cauze de ordin medical. În general, deci, medicii au observat și au cules informații asupra elevilor care nu se încadrează în caracteristica de dezvoltare fizică a vârstei respective sau prezintă o stare de sănătate deficitară. Tutoarea acestora li s-a făcut un examen medical amănunțit și li s-au recomandat măsuri medicoterapeutice și educativ-sanitare corespunzătoare, pentru a se asigura posibilități de practicare a unei educații fizice diferențiate sau a gimnasticii medicale propriu-zise.

În același timp, medicii au observat condițiile de mediu în care se desfășoară activitatea de educație fizică, sport sau joc sportiv. Ei au putut constata, cu acest prilej, grija multor directori de școli pentru asigurarea condițiilor necesare bunei desfășurări a educației fizice în săli, ca și pentru amenajarea de terenuri în aer liber în apropiere de școli. Așa stau lucrurile, de exemplu, la Școala medie „Gh. Șincai”, la Școlile medii nr. 12, nr. 22 și nr. 41 sau la Școala generală de 8 ani nr. 165, din Capitală, la Școala profesională de pe lângă Întreprinderea „Muntenia”, la Grupul școlar comercial „N. Kretulescu” etc.

În general se poate afirma că la orele de educație fizică și sport se respectă principiile de igienă și s-au asigurat bune condiții de mediu. Acestea se cer însă îmbunătățite în continuare. Astfel, credem că ar fi necesar să se asigure pretutindeni ventilarea sălii unde se practică cultura fizică, întrucât consumul de oxigen și emanația de bioxid de carbon prin respirație, ca și emanația de vapori de apă prin sudația corporală, crescute mult față de normal în timpul activității fizice, impun un aport permanent de aer proaspăt. Ventilarea se poate realiza prin modificarea unei (sau mai multor) ferestre în așa fel ca deschiderea parțială — în partea superioară — să se poată face printr-un sistem de pârghii ușor de manevrat.

Considerăm de asemenea necesar să se asigure peste tot în sălile destinate culturii fizice un paviment neted și în același timp elastic (podea de lemn, parchet), deoarece pavimentul de mozaic, beton sau asfalt prezintă primejdia de alunecare și de loviri grave. Curățirea pavimentului și eventuala lui dezinfectare să se facă cu mijloace umede, urmate de ștergerea uscată (ca să se evite încălzirea atmosferei cu pulberi). Nu este deloc recomandată folosirea în acest scop a bra-

dolinei sau a altor produse care imbibesc și innegresc podeaua.

Este bine să li se asigure pretutindeni elevilor posibilitatea să se spele pe mâini după ora de cultură fizică, întrucât în cursul ei au executat exerciții la sol, atingând astfel cu mâinile podeaua murdărită de propriile lor tălpi.

Pentru evitarea accidentelor, credem necesară instalarea de plase de protecție la ferestre și la corpurile de iluminat, a unor apărători în jurul sobelor și în fața radiatoarelor de calorifer, îndepărtarea cuierelor, a etajerelor și a oricăror alte ieșinduri în pereții sălii, pină la aproximativ 2 metri înălțime de la podea.

Periodic, aparatele și materialele de gimnastică (capre, lăzi, frînghi etc.) trebuie revizuite pentru netezirea așchilor, pentru asigurarea stabilității și rezistenței lor. Mingiile trebuie spălate și dezinfectate periodic. Este recomandabil ca salteaua de amortizare a săriturilor să fie imbrăcată într-o husă din material textil rezistent (de exemplu doc), care să fie spălată periodic. Umplutura saltei să fie recondiționată de asemenea periodic, pentru a-i menține elasticitatea. Chiar dacă se folosesc saltele de amortizare nu poate fi îngăduită efectuarea exercițiilor de alergare și sărituri cu avânt în săli cu paviment dur. Gropile de sărituri trebuie întreținute curate, cu rama înconjurătoare în bună stare, cu nisip îndestulător, gresit, impropătat, curățat de așchii, eventual acoperite cu capace de lemn care să fie îndepărtate numai la folosire.

Este pozitivă preocuparea profesorilor de educație fizică de a asigura securitatea mișcărilor grele de echilibru sau aterizările la sărituri prin prezența lor proprie lângă elevul executant. Această măsură trebuie însă completată cu interzicerea de a se efectua sărituri nesupravegheate, care pot duce la accidente grave.

În timpul orelor de educație fizică care se desfășoară în săli trebuie acordată o grijă deosebită încălzimintei elevilor. Practicarea fugii sau săriturilor, chiar a jocurilor sportive cu răsuciri și opriri bruște, în ciorapi sau cu pantofi cu tălpi confecționate din materii textile este absolut contraindicată, deoarece ocazională alunecări și căderi. Pentru același motiv este contraindicată efec-

tuarea exercițiilor cu încălzimintea dezlegată sau fără șireturi. În schimb, se pot efectua exerciții în picioarele goale, cu condiția ca podeaua (sau terenul) să fie în cea mai perfectă stare de curățenie, să nu fie umedă sau prea rece.

Trebuie evitată efectuarea exercițiilor pe terenuri, alei sau în alte locuri de mare circulație curentă, cu praf abundent sau încălzire bacteriană.

O ultimă remarcă, cu privire la elevii scutiți medical de educație fizică: din materialele culese de medicii care au asistat la ore reiese că în cele mai multe cazuri elevii scutiți asistă pasiv la efectuarea exercițiilor de către restul colegilor lor. Aceasta este o atitudine potrivnică instrucțiilor comune ale Ministerului Învățământului și Ministerului Sănătății, care prevăd că acestor elevi li se va asigura o altă preocupare în timpul orei de educație fizică — desigur însă că nu o preocupare statică, în clasă și în bibliotecă, ci tot o activitate fizică, cu ritm și durată corespunzătoare stării de sănătate a elevilor în cauză (plimbare în curtea școlii sau într-o sală bine ventilată, exerciții de respirație, de mișcare fără efort mare etc.).

De asemenea, o atenție deosebită trebuie acordată acelor elevi care declară la începutul orei că nu se simt bine. Întrucât o alterare a stării de sănătate poate surveni oricând, acești elevi trebuie îndrumați la cabinetul medical.

O problemă importantă o constituie și elevii care poartă în mod obișnuit ochelari; este recomandabil ca acestora să li se impună numai exercițiile pe care le pot executa fără a purta ochelari.

Deoarece orele de cultură fizică și sport nu pot fi utile decât dacă se respectă normele de igienă privind solicitarea fizică, particularitățile anatomo-fiziologice ale elevilor și starea lor de sănătate, sîntem convinși că o colaborare strînsă între medic și profesorul de educație fizică va duce la obținerea unor substanțiale ameliorări în desfășurarea igienică a activității de cultură fizică și sport în școli.

Dr. G. E. SOLCĂNESCU
medic primar de igienă și sănătate publică

Oră de educație fizică la Școala medie nr. 1 din Baia Mare.

Lecție de baschet: se explică elevilor tehnica aruncării la coș

Viitorii profesori la practică

Nu de mult, studenții anului IV de la I.C.F., au condus, în cadrul practicii pedagogice, o serie de lecții de educație fizică în școlile de cultură generală. Deosebit de bogată în învățăminte a fost pentru ei lecția condusă de Toma Rădulescu, care s-a desfășurat la clasa a XI-a a Școlii medii „Gheorghe Șincai” în sala de curs, în prezența profesorului metodist Victor Tibacu, precum și a altor cadre de specialitate, dintre care prof. emerită Silvia Negreanu.

Lecția a avut ca scop consolidarea cunoștințelor și priceperilor dobândite de viitorii profesori în legătură cu conținutul și metoda lecției de educație fizică în sala de clasă.

Aci, organizarea unei astfel de lecții a impus-o vremea friguroasă și o situație neobișnuită — lucrările de amenajare și modernizare a sălii de gimnastică existentă. Cunoașterea modului cum trebuie conduse lecțiile de acest fel se impune cu necesitate întrucât astfel de situații se pot ivi în orice școală.

„Comanda „drepti” acoperă clinchetul șters al clopoțelului.

Tema lecției este: „Exerciții aplicative și jocuri sportive”. Formațiile gândite de studenți sînt variate: „Pe patru coloane între bănci”, „șezînd în bănci”, „în linie între bănci” etc.

Lecția se desfășoară în ordine. Comenzile sînt precise, explicațiile concise, iar demonstrațiile ilustrative, plastice, convingătoare. Elevii execută exerciții de atenție (care au loc în bănci), exerciții pentru ridicarea excitabilității neuro-musculare (efectuate pe intervalele dintre bănci, prin alergare pe loc) mișcare de brațe și trunchi, ghemuiri cu desprindere în săritură. Trec apoi la schimbarea locurilor celor patru coloane la semnal, la exerciții pentru formarea unor deprinderi corecte asupra poziției în bancă, pentru musculatura spatelui și abdomenului din culcat pe spate pe pupitrul băncii (forfecări de picioare, apropierea și depărtarea picioarelor, îndoirea și împingerea genunchilor, exerciții în lu-

minare, sprijinit talpă în talpă, simularea mersului pe bicicletă). Foarte atractive sînt pentru elevii exercițiile care se desfășoară în continuare: pasarea mingii de baschet în suveică, cu ghemuirea în loc de deplasare, cu deplasarea printr-o picioare în spatele formației sau în suveică, din stînd depărtat pe marginile pupitrelor, cu coborîre și alergare la coada șurului, ștafeta „cursa pe numere”, cu mingea de oină aflată în fața băncilor (joc de atenție și viteză), ștafeta cu scriere la tablă, pe două echipe. În încheiere au loc exerciții liniștitoare, de respirație (între bănci etc.).

Lecția e densă, variată, interesantă, desfășurată în bune condiții de igienă, cu scopuri didactice și educative importante: pregătirea fizică generală, dezvoltarea unor calități fizice de bază, educarea unor calități morale voluntive (inițiativă, curaj, spirit de colectiv), educarea și dezvoltarea unor procese psihice (atenția, imaginația, voința).

Elevii lucrează mult, cu interes și conștiinciozitate, dînd dovadă de spirit de ordine și disciplină.

O urmărim cu satisfacție că viitorii profesori de educație fizică sînt bine pregătiți, că stăpînesc o concepție superioară cu privire la pedagogia și metodică educației fizice școlare, că sînt inventivi și lucrează creator chiar și în situații mai dificile.

Analiza lecției comportă discuții vii, mobilizatoare, iar concluziile profesorului metodist conturează și mai precis calitățile profesorului de educație fizică, stimulîndu-i pe studenți, făcîndu-i să înțeleagă, că cheia succesului în muncă este sentimentul de dragoste și mîndrie pentru profesiunea aleasă, devotamentul și pasiunea în muncă, iubirea față de copii, dăruirea și sentimentul de încredere că oriunde, în orice colț al patriei poți avea succese și mari satisfacții dacă nu precupești efort pentru a răspunde exigențelor.

Lector N. CEAUȘESCU
Catedra de Pedagogie și Psihologie I.C.F.

Un concurs valoros

Data fiind importanța materialelor didactice în toate etapele lecției, a valorii instructive și educative a acestora, Ministerul Învățământului se preocupă stăruitor de realizarea unei game cât mai variate de asemenea materiale, care să corespundă atât cerințelor de ordin pedagogic, cât și progresului științei și tehnicii moderne. Numai în anul 1964, de exemplu, s-au realizat 626 sortimente de material didactic (din care 131 au fost sortimente noi), în 735.822 exemplare. Aceasta a permis înzestrarea laboratoarelor, cabinetelor și muzeelor școlare cu noi aparate, truse și instrumente de laborator, cu noi hărți, planșe, diafilme, diapozitive etc. De asemenea, s-au realizat noi filme didactice și s-au multiplicat numeroase filme documentare, științifice și artistice care se pot folosi cu succes în procesul de învățământ.

O creștere însemnată a sortimentelor de material didactic s-a planificat și în acest an, prevăzându-se a se realiza 696 titluri (din care 192 noi), adică cu peste 11 la sută mai mult față de anul 1964.

O contribuție însemnată în sporirea sortimentelor de material didactic și în modernizarea acestuia o aduc cadrele didactice, inginerii, tehnicienii și muncitorii din întreprinderile producătoare de material didactic în cadrul concursului organizat anual, de Ministerul Învățământului. La concursurile din anii trecuți s-au prezentat multe lucrări valoroase, care au fost date în producție pentru a fi realizate în serie. Amintim în acest sens trusa de modele de mașini electrice, aparatul pentru demonstrarea variației rezistenței electrice cu temperatură, trusa pentru experiențe cu semiconductori, trusa pentru experiențe de electrochimie ș.a.

La concursul de material didactic din anul 1964 s-au prezentat 84 lucrări. Acestea au fost analizate cu cea mai mare grijă de către comisiile pe specialități, din care au făcut parte cadre didactice din învățământul de cultură generală și superior. Atenția comisiilor a fost îndreptată asupra verificării originalității lucrărilor, conținutului și necesității lor în procesul de învățământ. În funcție de aceste criterii au fost selecționate și premiate 11 lucrări. O lucrare a primit premiul I, două lucrări premiul II și opt lucrări mențiuni. Lucrările premiate se disting îndeosebi prin ingeniozitatea realizării, prin reușita experiențelor și simplitatea construcției și montajului.

Aparatul demonstrativ pentru studiul microundelor (lucrare distinsă cu premiul I, autor Mircea Mironescu, asistent la Universitatea din București), are o construcție relativ simplă, didactică, fiind alcătuit dintr-un număr mic de piese (fig. 1). Conceput pentru studierea proprietăților undelor electromagnetice cu lungimi de undă foarte mici (microunde) acest aparat demonstrează elevilor producerea și propagarea undelor electromagnetice de înaltă frecvență, interferența lor și poate fi folosit la măsurarea lungimii de undă și la calcularea frecvenței. Cu ajutorul lui se pot realiza și alte experiențe privind producerea și propagarea undelor electromagnetice, precum și studiul calitativ și uneori chiar cantitativ al principalelor proprietăți ale undelor electromagnetice. Folosit pentru experiențe demonstrative sau în cadrul lucrărilor de laborator, aparatul respectiv va înlesni însușirea de către elevi a cunoștințelor de bază dintr-un domeniu atât de important ca studiul undelor electromagnetice cu nenumăratele sale aplicații practice.

Aparatul pentru demonstrarea fenomenului de interferență sonoră (fig. 2), distins cu premiul II, (autor ing. Marius Donici de la IMD), are de asemenea o construcție simplă și este conceput pentru punerea în evidență a compunerii oscilațiilor acustice provenite din aceeași sursă, dar care străbat drumuri diferite, avându-se în vedere urmărirea fenomenului în mod continuu. Ca sursă acustică se folosește, în locul diapazonului, corzilor etc., un

generator de ton care furnizează în mod continuu un sunet, ceea ce permite punerea în evidență a nodurilor și ventrelor undelor staționare sonore.

Un alt aparat care a primit premiul II este generatorul de frecvențe variabile conceput de ing. Gheorghe Nițoiu, de la IMD (fig. 3). El cuprinde în principal trei elemente: generatorul propriu-zis de tipul R.C.; un amplificator final și o celulă redresoare. Acest generator, care nu prezintă dificultăți în realizare, este capabil să furnizeze tensiune alternativă de frecvență variabilă cuprinsă între 34 și 20 000 Hz.

Dintre lucrările care au primit mențiuni amintim: oscilografii catodici (ing. Gheorghe Nițoiu de la I.M.D. București); două truse pentru punerea în evidență a cimpului magnetic al curentului electric (trusa pentru școala generală de 8 ani aparține prof. Ilie Bratu de la Școala generală de 8 ani Petrești, reg. Hunedoara, iar cea pentru școala medie este concepută de prof. Burducea Ion și prof. Constantin Iacob de la Școala generală de 8 ani nr. 4, Sibiu); generatorul ultrasonic și trusa pentru studiul proprietăților ultrasunetelor (asistent univ. Mircea Mironescu); aparatul pentru demonstrarea variației funcțiilor trigonometrice (prof. Corneliu Simion, Brașov); aparatul pentru explicarea reflexelor necondiționate și condiționate (prof. Olga Braga de la Școala medie „C. A. Rosetti” București); tabela numeratiei (inv. Alexandru Moacă din comuna Blejești reg. București); planșele pentru chimie (ing. Nicolae Tălpășanu, ing.

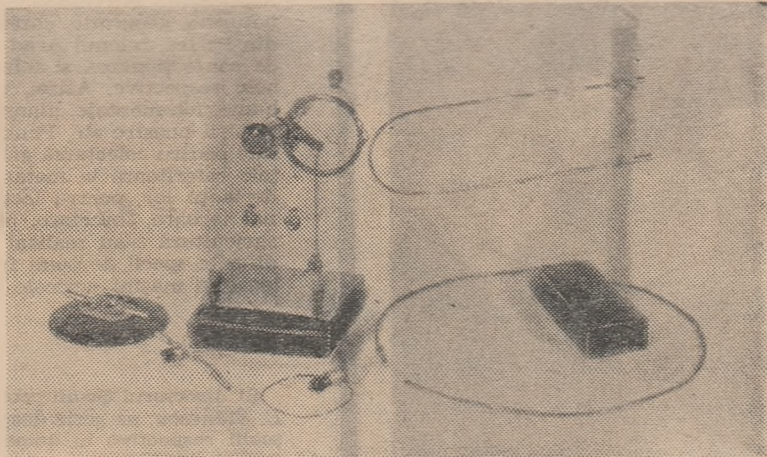
Constantin Cumpătă și ing. Dumitru Cojocaru — București).

O parte din aparatele premiate la concursul de material didactic au și fost incluse în planul de producție al I.M.D., urmând să fie realizate și difuzate în școli în anul 1966 (în acest an se execută prototipurile, se experimentează și se omologhează). Dintre acestea menționăm aparatul demonstrativ pentru studiul microundelor, aparatul pentru demonstrarea interferenței sonore, generatorul de frecvență variabilă, trusa pentru punerea în evidență a cimpului magnetic al curentului electric.

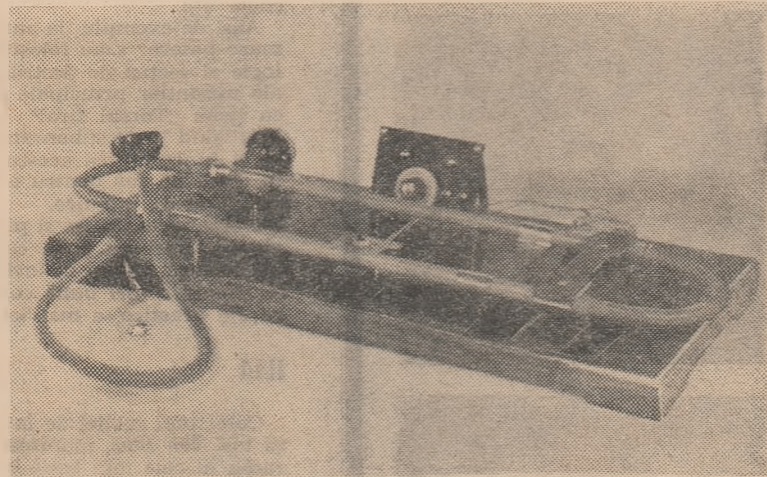
În curând Ministerul Învățământului va publica tematica concursului de material didactic ce se va organiza în anul 1965. Un loc deosebit de important îl vor ocupa, în tematica acestui concurs, aparatele și trusele pentru înzestrarea laboratoarelor de fizică, intrucit programele de fizică pentru școala generală de 8 ani și pentru școala medie prevăd creșterea numărului experiențelor și lucrărilor de laborator. Cadrele didactice, inginerii, tehnicienii și muncitorii din întreprinderile producătoare de material didactic sînt solicitați să participe la concursul din acest an cu noi modele de aparate și truse, cu propuneri și proiecte de modernizare a aparatului existent, în scopul asigurării însușirii temeinice de către elevi a bazelor științelor în strînsă legătură cu viața, cu munca productivă.

TEODOR MUCICA

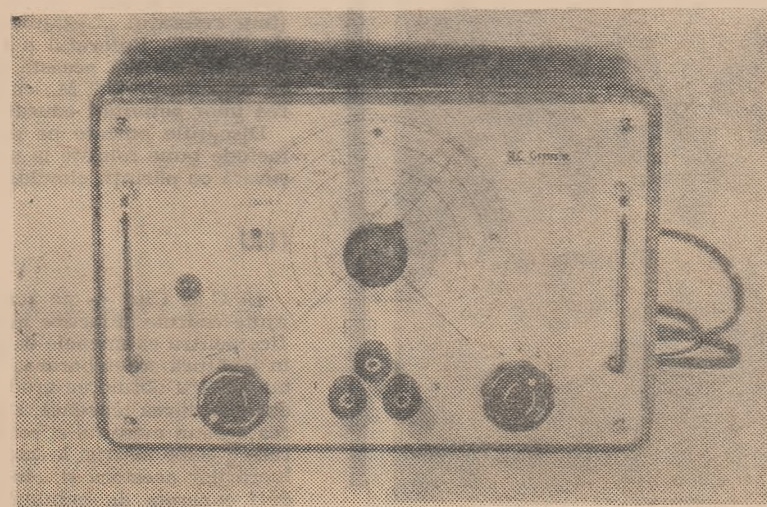
Șeful serviciului instruirii practice și material didactic din Ministerul Învățământului

Aparat demonstrativ pentru studiul microundelor

Aparat pentru demonstrarea fenomenului de interferență sonoră.

Generator de frecvență variabilă.

Cititorii semnaleză

Condiții care complică munca

Printre măsurile luate în ultima vreme pentru îmbunătățirea rezultatelor procesului instructiv-educativ se numără și aceea ca, la unele discipline și acolo unde condițiile permit elevii și elevele să studieze separat, iar predarea limbilor străine să se organizeze în funcție de preferințele elevilor, alcătuiindu-se grupe de studiu pe limbi, formate din elevii claselor paralele. Și în școala noastră, ca și în alte școli în care condițiile există se aplică aceste instrucțiuni, îndeletnicirile practice și educația fizică predându-se separat pentru elevii și elevele, iar limbile străine — rusa, franceza și engleza — pe grupe alcătuite din elevii aparținând la 2, 3 sau 4 clase paralele. În general rezultatele sînt bune. Am vrea însă să atragem atenția asupra unor neajunsuri pe care le determină totuși această măsură.

În primul rînd, la multe clase colective se separă și se modifică de repetate ori într-o săptămînă: pentru îndeletnicirile practice, pentru educația fizică, pentru limbile străine. Colectivul clasei se descompletează și prin faptul că mulți elevi din școala noastră urmează școlile de muzică, de artă plastică, de educație fizică și sînt scutiți de lecțiile de specialitate, lipsind astfel de la un număr de lecții în școala de bază. Sînt unele zile cînd în decurs de cinci ore, la cele 14 clase V—VIII cîte sînt în școala noastră, au loc între 19—21 schimbări ale sălii de învățatură, ceea ce, firește, nu contribuie la desfășurarea în bune condiții a procesului de învățământ, ca să nu mai vorbim de greutățile ce se creează în sudarea colectivului din fiecare clasă, în realizarea unității lui. În aceste condiții un elev face parte în decurs de o săptămînă din următoarele colective: colectivul integral al clasei (la obiectele care se predau pentru toți elevii: limba română, matematici etc.) din colectivul de băieți sau de fete din cîte două clase paralele (la educație fizică și lucrări practice), din colectivul elevilor de ambele sexe proveniți din mai multe clase paralele (la limbile străine), din colectivele de clasă descomplete de elevii care urmează școli speciale de artă și care la rîndul lor se integrează în colectivele școlilor respective de arte plastice, muzică, educație fizică. Aceste condiții nu sînt de natură să favorizeze munca dirigintei cu clasa, nici autoritatea morală pe care activul de elevi trebuie s-o exercite asupra colectivului clasei.

Și alcătuirea orarului a devenit o problemă dintre cele mai grele, din cauza multiplelor cerințe la care trebuie să răspundă. Este foarte dificil, de exemplu, să se realizeze concordanța între orele de educație fizică și obiectele care trebuie predate concomitent la colectivele de fete și la cele de băieți, cum cer Instrucțiunile Ministerului Învățământului nr. 122 782/1963. Situația se complică și mai mult la lucrările practice în clasa a VIII-a, intrucît fetele au o oră de lucrări practice de electro-

tehnică și una de lucru de mină și gospodărie, în timp ce băieții au două ore de lucrări practice de electrotehnică. În același timp trebuie să căutăm soluții pentru asigurarea predării concomitente a limbilor străine la toate grupele și să găsim obiecte care pot fi predate simultan cu predarea unei limbi străine, în cazul existenței mai multor grupe la care predă același profesor. Se cere ca la obiectele ce se predau pe colective cuprinzînd elevi din mai multe clase paralele, în cazul cînd există mai multe ore pe săptămînă, colectivul de elevi să fie mereu același. Dar la nici un obiect din planul de învățământ în afară de limbile străine nu se prevăd 3 ore pe săptămînă. Deci, în cazul cînd există două sau mai multe grupe de elevi care învață o limbă străină cu același profesor, sau în cazul cînd unul din profesorii de limbi străine are ore la altă școală în timpul cînd ceilalți doi au lecții în școala noastră, celor 3 ore de limbă străină trebuie să le corespundă ore la alte două obiecte: unul care se predă în cîte două ore pe săptămînă și altul pentru care se prevede o singură oră săptămînală. În caz contrar, profesorul care predă obiectul ce coincide cu ora de limbă străine ar fi nevoit să lucreze o dată cu un colectiv de elevi format din două sau mai multe clase paralele, iar altă dată cu clasa respectivă, deci cu un alt colectiv. Bineînțeles că în aceste condiții el nu mai poate asigura un nivel unitar de cunoștințe al elevilor (din cauza lacunelor care se ivesc în însușirea cunoștințelor la un colectiv sau altul și care cu greu pot fi înlăturate cu ocazia recapitulărilor), nu poate urmări eforturile ce se depun și progresele realizate de colectivul de elevi sau de clasa la care predă.

După cum se vede, de principii pedagogice care trebuie să stea la baza orarului (curba de efort în cadrul săptămînii și a zilei de muncă, alternarea unor obiecte mai grele cu altele ca desenul, caligrafia, educația fizică etc.) se poate ține seamă numai după ce și în măsura în care au fost satisfăcute cerințele organizatorice mai sus amintite.

Se ivesc greutăți și în ce privește folosirea catalogului. Unii profesori trebuie să-și întocmească cataloage personale, din care apoi, în recreație sau la sfîrșitul zilei, să treacă notele și absențele în catalogul unit al clasei.

Și în școala noastră, ca și în alte școli, s-au făcut eforturi pentru a se evita cît mai mult urmările nefavorabile pe care le are asupra muncii elevilor situația descrisă mai sus. Totuși întîmpinăm destule greutăți și cred, de aceea, că forurile în drept ar trebui să ia măsuri menite să ducă la îmbunătățirea organizării procesului instructiv-educativ.

P. BOLOG
directorul Școlii generale de 8 ani nr. 169
București

Cadrele didactice în activitatea culturală

În căminele culturale, în casele de cultură și în cluburi primul loc pe ordinea de zi îl ocupă în prezent pregătirea pentru cel de-al IV-lea festival bienal de teatru „I. L. Caragiale”.

Din datele existente pînă acum reiese că la această ediție a festivalului va participa un număr mai mare de echipe de teatru și de artiști amatori decît la oricare dintre edițiile anterioare. Este un lucru firesc, deoarece în perioada care a trecut de la cel de-al III-lea festival s-au îmbogățit repertoriile fiecărei echipe, ca și numărul spectacolelor susținute de formațiile de teatru ale artiștilor amatori. Calitatea interpretării a înregistrat, de asemenea, progrese însemnate.

Care este contribuția cadrelor didactice la această amplă mișcare artistică? În ce stadiu se află pregătirea formațiilor de teatru ale sindicatelor din învățămînt? Fotoreporterul nostru a prins cîteva imagini care dau un răspuns convingător la aceste întrebări.

Iată-ne într-una din sălile căminului cultural din comuna Lipănești, raionul Ploiești. Echipa de teatru din Lipănești se preocupă să aleagă o nouă piesă. Alături de alți artiști amatori din sat, printre cei ce vor interpreta piesa nou aleasă se numără și cîteva cadre didactice. Directorul Școlii generale de 8 ani, prof. Ion Nicolescu, dorește să devină și interpretul unui rol. Care anume? Aceasta se va hotărî după lectură (fotografia din stînga, rîndul al doilea).

Echipa de teatru din Lipănești și-a început activitatea în 1947, obținînd distincții la aproape toate concursurile care au avut loc pînă acum. La festivalul din 1959 a obținut premiul III pe țară. De altfel, rezultate frumoase au obținut și celelalte formații artistice din Lipănești. La dobîndirea lor au adus o contribuție de seamă și învățătorii și profesorii din Lipănești, care, mobilizați de grupa sindicală, sînt animatori de frunte ai activității culturale a satului.

Comuna Sintana din regiunea Crișana este cunoscută în împrejurimi pentru hărnicia locuitorilor ei, dar celebritatea dincolo de hotarele regiunii și-a cîștigat-o acum cîțiva ani, la cel de al III-

lea festival bienal „I. L. Caragiale”, cînd echipa ei de teatru a obținut titlul de laureată.

Acum există în comună mai multe echipe de teatru aparținînd căminului cultural și cooperativei agricole de producție. Între ele e o adevărată întrecere, care se soldează cu spectacole mereu mai multe și mai valoroase. În imaginea din rîndul doi, dreapta, membrii uneia din echipele de teatru ale cooperativei agricole de producție pregătesc o piesă nouă inclusă în repertoriu. Profesorul Ion Iordăchescu, instructorul formației, dă primele indicații de regie. În curînd, echipa de teatru va prezenta spectatorilor, în cadrul celui de al IV-lea festival bienal de teatru „I. L. Caragiale”, această piesă care o glăndește aspecte legate de procesul dezvoltării conștiinței socialiste a țărănimii muncitoare.

Un sprijin larg îl dă pregătirii pentru cel de al IV-lea festival bienal de teatru „I. L. Caragiale” comitetul sindicatului învățămînt din orașul Pitești. Membrii acestui comitet participă la festival cu două formații, dintre care una de păpuși. Aceasta va prezenta două piese: „Scufița roșie” (cu care s-au susținut pînă acum 20 de spectacole) și „Spaima doaticilor” de Chira Dragomir, care se găsește „pe șanțuri”. Printre interpreți și minunatori se numără educatoarele Vali Muraru, Cleopatra Turcu, Valeria Petrescu, Rodica Birloiu, Geta Tudora, Geta Mocarau etc.

Cealaltă echipă pregătește piesa „E război în Corina?” de Laurențiu Fulga. Repetițiile sînt avansate, iar regizorul și interpretii așteaptă cu optimism premiara care va avea loc în curînd.

Dar activitatea culturală pe care o desfășoară învățătorii și profesorii din orașele și satele patriei noastre nu se limitează doar la aspectele artistice. Mult mai amplă, ea cuprinde o varietate întreagă de aspecte. Iată, în imaginea de sus, dreapta, a fotoreporterului nostru o profesoară în mijlocul unui grup de cooperatori. Este profesoara de geografie Anca Bărbulescu din comuna Căteasca, regiunea Argeș. Fotoreporterul a surprins-o în timpul unei „călătorii pe hartă”. Profesoara s-a oprit îndelung asupra regiunilor globului în care trăiesc și muncesc popoare recent eliberate de sub colonialism. „O călătorie plină de învățămînt” — au apreciat participanții.

Pentru a încheia fotoreportajul, am poposit la Bacău. Aici ne-a solicitat atenția activitatea unei formații de muzică instrumentală — orchestra simfonică a învățătorilor și profesorilor din oraș distinsă în finala concursului artistic din vara trecută cu diploma de merit. După cum se vede și în fotografie, orchestra repetă cu sîrg. Nu-i de mirare; membrii ei vor să fie cît mai bine pregătiți pentru concertele de primăvară și vară.

C. RĂDOI

CORRESPONDENȚĂ

GILĂU

După cum ne informează tov. C. Timofte, consiliul pedagogic al Școlii medii din Gilău a discutat recent despre formele de muncă independentă a elevilor la lecții. Această problemă a fost dezbătută și în comisia metodică a profesorilor de matematică-fizică și în cea a profesorilor de științe naturale-geografie, ca și în cercul pedagogic al învățătorilor. Conducerea școlii a urmarit, prin asistențe la lecții — la diferite clase și obiecte de învățămînt — modul în care se formează deprinderile de muncă independentă. De asemenea, s-au dat o serie de lucrări de control la matematică și la limba română, pentru a se constata în ce măsură sînt obișnuiți elevii să lucreze în mod independent.

Referatul și discuțiile purtate pe această problemă în consiliul pedagogic, venind cu multe exemple din munca la clasă, au făcut să crească interesul cadrelor didactice pentru înarmarea elevilor cu deprinderi de muncă independentă și le-au sugerat numeroase procedee pe care să le folosească în acest scop.

BRAȘOV

În cursul lunii februarie a.c. — ne scrie prof. A. Păduraru — s-a desfășurat la Brașov un curs cu directorii școlilor generale de 8 ani din regiunile Ploiești, Mureș Autonomă-Maghiară și Brașov. La acest curs au participat peste 180 de directori de școli.

Tematica expunerilor și activitățile practice incluse în programul de desfășurare au contribuit la perfecționarea conducătorilor de școli, le-au dat posibilitatea să cunoască problemele noi care se pun în domeniul pedagogiei. În programul cursului au fost prevăzute și lecții teoretice legate de conducerea procesului de învățămînt.

Expunerile teoretice au fost alternate cu activități practice, precum și cu discuții pe marginea problemelor ridicate de munca directorului. Bunăoară, au fost organizate vizite și convorbiri tematice cu directori fruntași de la școlile generale de 8 ani din Brașov, cu care ocazie s-au dezbătut o serie de probleme ce se ridică în activitatea de conducere a școlii — planificarea muncii și urmărirea realizării obiectivelor propuse, școlariatul, munca metodică-științifică, perfecționarea cadrelor didactice, asistențele la lecții ale directorului, valorificarea experienței înaintate ș.a. S-au efectuat de asemenea asistențe la lecții, s-au purtat discuții pe marginea analizelor și îndrumărilor date.

PECICA-ARAD

Tov. Florin Pîrvu ne relatează, într-o scrisoare recentă, unele aspecte din activitatea comisiei metodice a profesorilor de științe naturale, geografie, chimie și agricultură de la Școala generală din Pecica, raionul Arad. Printre altele, comisia s-a ocupat mult de confecționarea și folosirea materialului didactic la disciplinele respective. Astfel, pentru geografie s-au confecționat albume, fotomontaje, planșe, grafice privind dezvoltarea economiei țării noastre etc. Pentru lecțiile de chimie s-au pregătit aparate pentru colectarea gazelor și planșe care ilustrează cunoștințele referitoare la metan, etan, butan, propan, hidrocarburi și derivații lor, pentru lecțiile de științe naturale s-au confecționat ierbare, insectare, planșe ș.a.m.d., iar pentru lecțiile de agricultură s-au realizat colecții de semințe, de ramuri pentru diferite specii de pomi fructiferi, ca și planșe prezentînd tractoare și mașini agricole.

PITEȘTI

Și directorul Școlii profesionale a M.I.U. din Pitești, tov. Filip B. Stănescu, ne scrie despre preocuparea colectivului didactic al școlii respective în domeniul folosirii materialului didactic în scopul ridicării eficienței lecțiilor. După cum arată tov. Stănescu, profesorii acestei școli folosesc larg schemele, diagramele, planșele, documente de producție, piese, subansamble, mulaje, machete etc.

Așa, de exemplu, la anul I filatori, în predarea temei „Destrămarea-batere” s-au folosit planșe reprezentînd atît fluxul tehnologic al secției de destrămarea-batere, cît și schițele cinematice ale mașinilor principale din această secție. La fel s-a procedat cu tema „Torsul firal”, unde li s-au prezentat elevilor planșe înfățișînd toate subansamblele fusului și mecanismul de tors, ca și funcționarea acestui mecanism. De asemenea, a fost adus în clasă un fus pentru a se demonstra practic funcționarea lui și modul de minuire.

Numeroase planșe și piese se folosesc și la lecțiile de tehnologia meseriei, ca și la celelalte lecții ținute în fața ucenicilor. Ca urmare, spune în încheierea scrisorii sale tov. Stănescu, se realizează o mai bună corelație între noțiunile teoretice și operațiile practice, o mai temeinică pregătire a elevilor.

ILIA

Colectivul secției de învățămînt a raionului Ilia, ne informează tov. Ion Blaj, manifestă un interes deosebit pentru desfășurarea în cele mai bune condiții a cercurilor pedagogice în care sînt cuprinși directorii școlilor de cultură generală din raion. Tematica acestui cerc a fost minuțios întocmită și cuprinde probleme strîns legate de procesul instructiv-educativ. Astfel, la ultima ședință a cercului pedagogic al directorilor, ținută la Școala medie din Certejul de Sus, directorul acestei școli a susținut referatul „Legătura dintre școală, familie și organizațiile de tineret”. Referatul a scos în evidență metodele bune care s-au folosit la această școală pentru o legătură mai strînsă cu organizația U.T.M., cu familiile elevilor și pentru desfășurarea unor activități educative interesante.

Discuțiile purtate pe marginea referatului au reliefat și alte metode bune folosite la școlile din raionul Ilia în munca desfășurată cu părinții elevilor și în cadrul organizațiilor de tineret.

CLUJ

I.P.C.D. Cluj — ne scrie conf. T. Neacșa — se preocupă să ajute cadrele didactice în pregătirea lucrărilor metodic-științifice pentru examenele de grad. Astfel, s-au dat îndrumări scrise în legătură cu elaborarea lucrării. Candidații înscriși la examenul pentru obținerea gradului II primesc indicații în ce privește documentarea teoretică, strîngerea materialului faptic, prelucrarea acestui material și redactarea lucrării. Tot o formă de ajutorare a celor înscriși la examenul de grad o constituie recenzarea lucrărilor acestora și, cînd e cazul, restituirea lor cu recomandări concrete de îmbunătățire.